

MONUMENT

**zpravodaj projektu mapování
vojenských pietních míst**

Ročník : IV

Prosinec 2010

číslo : 0016

Z obsahu čísla : Kronika projektu, 51. setkání, 52. setkání, 53. setkání, Výroční seminář, osobnost měsíce, publicistika , ohlasy z našich stránek a veřejnosti, počty zařazených VPM

**NÁRODU, KTERÝ SI NEVÁŽÍ HRDINŮ, HROZÍ, ŽE NEBUDE ŽÁDNÉ MÍT, AŽ JE BUDE
SKUTEČNĚ POTŘEBOVAT.**

Slovo redaktora

V tomto období nás „postihla“ změna designu našeho stávajícího offline. Popravdě slovo šok asi moc nevystihuje to co jsme si prožili v době úpravy webu. Nicméně nakonec vše dobře dopadlo a výsledek se hodně podobá předchozímu stavu a navíc jsme získali nejen nějaké to místo navíc, ale i nové funkce.

V druhé polovině listopadu náš spolek uspořádal již tradiční výroční seminář. Účast byla více než potěšitelná, kvalita i množství příspěvků a prezentací musela nutně potěšit všechny přítomné – více v samostatném článku.

A jelikož na další rok si náš Spolek dal nemalý cíl, tedy přechod na 3. fázi projektu (oproti všem předchozím plánům urychlený o mnoho let), doufáme, že se podaří dát dohromady druhý tým na zajištění této akce. A stejně tak doufejme, že se již konečně dočkáme dodržování dohodnutých a odhlasovaných pravidel pro práci.

Všem účastníkům projektu velké díky za jejich čas a ochotu zjistit z tolika střípků něco málo o naší národní historii a vše nejlepší do dalšího roku.

Martin

Vítejte mezi námi :

Monika Müllerová, MěÚ Kolín, Ondřej Siedlecki, Tomáš Pilvousek, ČsOL jednota Mladá Boleslav, Pavel Mika, Milan Mojžíš, Zdenko Maršálek, Andrea Lejtnarová, Mgr.Jaroslav Krídlo, Peter Soroka, Pavel Bartoniček, Arno Glaser, Petr Jirásek, Ing. František Jehlička, Pavel Vychodil, F. Ryba.

Kronika Projektu

10.10.	16 300 VPM, zapojilo se 332 osob.
12.10.	17 400 VPM, zapojilo se 332 osob.
13.10.	17 600 VPM, zapojilo se 332 osob
15.10.	17 700 VPM, zapojilo se 332 osob
20.10.	17 800 VPM, zapojilo se 334 osob
1.11.	18 100 VPM, zapojilo se 334 osob
14.11.	18 200 VPM, zapojilo se 336 osob
23.11.	18 500 VPM, zapojilo se 337 osob
30.11.	18 600 VPM, zapojilo se 338 osob
7.12.	18 700 VPM, zapojilo se 339 osob
11.12.	18 800 VPM, zapojilo se 339 osob
19.12.	18 900 VPM, zapojilo se 341 osob

Z často kladených dotazů :

Jaká je přesnost souřadnic ?

Přesnost souřadnic je úměrná tomu co nám posílají přispěvatelé. tedy okolo cca +/- 5 m. Jsou to souřadnice odečtené y komerčních přijímačů signálu pro GPS, odečtu z map (většinou internetových Google maps, mapy, cz apod.). Jestliže je více VPM blízko sebe (do vzdálenosti právě těch cca 5 m) dáváme na web pouze jednu souřadnici pro takové soustředěné místo s VPM. Stejně tak u hřbitovů zpravidla dáváme jeden jasný bod (střed hřbitova, vchod). Není v našich současných možnostech zaměřovat VPM na cm přesně, jelikož nemáme potřebné vybavení.

V současné době jsme však byli nuceni zpracování souřadnic pozastavit. Důvodem je fakt, že část přispěvatelů nás posílala data v jiném souřadnicovém systému (JT SK) než normálně používáme (WGS84).

Žádost o spolupráci

83- Karas Karel *1879 †1914 v Srbsku, Dobrý den, zajímají mne jakékoliv informace ke Karlu Karasovi - nemám v rodinných zdrojích žádnou stopu. Za případné informace na karasova.jana@volny.cz předem děkuji. Obec Výšice, okres Strakonice.

I. Karas – Výšice

Z našich aktivit

51. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis z 51. setkání účastníků projektu

konaného dne 13. října v Praze, v restauraci U Bronců

účast: Jirka, Honzin, Vladimír, Diana, Martin, Standa, Pepa a Tomáš

program:

1) Řešili jsme letošní přírůstek do edice Knihovna, bude se jednat o VPM okresního města Kladno. Finalizaci, tedy dohledání posledních několika VPM si vzal na svá bedra Pepa.

2) Po hlasování jak v diskusi, tak i na místě jsme došli ke shodě (naprostá většina byla pro), že ulice jako VPM nebudeme mapovat a počítat.

3) Upravili jsme termín schůze na listopad, schůze bude již 2. 11. a to na novém místě, v restauraci U Sovy na Senovážném náměstí v Praze.

4) Pepa nás informoval o aktuálním dění v ČsOL. V současné době má Brodská jednota dostatek prostředků na důstojné zabezpečení plánovaných akcí do konce roku, včetně závěrečného semináře. Ohledně přihlášek do ČsOL je potřeba u dvou přihlášek doplnit fotografie (Kapavík, Vrba).

5) Dále byl na programu pochopitelně [seminář a Výroční setkání](#). Místo (klubovna ČsOL v hotelu Legie) již je zajištěné. Prosíme i členy, kteří obdrželi elektronickou pozvánku, aby účast potvrdili u Vladimíra pro sestavení prezenční listiny. Je to nezbytné i z důvodu logistického zabezpečení. Materiálně (počítače, apod.) se o akci starají Pepa, Jirka a Standa. Pepa dále přislíbil další přednášku na téma Českobrodská jednota ČsOL a ČsOL obecně. Tisk materiálu pro akci je taktéž domluven.

6) Ohledně pamětních listů pro rok 2010 – je stále možnost podávat návrhy do členské diskuse.

7) Zvolna se nám blíží ukončení letošního kola [naší soutěže](#). Poslední říjnový den Jirka uzavře

počty. Zároveň zveřejní ceny pro výherce. A možná bude i překvapení. Ceny se budou předávat na výročním setkání. Zároveň na Jirku vyšla i výroba diplomů k soutěži. Ale patří mu také i dík za celoroční zajišťování této akce.

8) A na závěr hlavní diskuse jsme se shodli na termínu schůzky [jednoty ČsOL Český Brod](#) v Kolíně a to na 14. listopadu.

Ocenění místopředsedy spolku Vladimíra Štrupla

V únoru 2003, v těžkých začátcích mého tehdy ještě individuálního, nebo ještě lépe řečeno rodinného mapování vojenských pietních míst (VPM) jsem požádal všechny obvodní výbory Českého svazu bojovníků za svobodu (ČSBS) o seznamy VPM v jejich obvodech.

Jediný, kdo mi však tehdy odpověděl, byl bratr ing. Robert Bartek, bývalý vězeň z Osvětimi, tehdy tajemník ČSBS Praha 3. Po několika velice přátelských setkáních a zjištění, že program ČSBS je mi velice blízký, jsem v květnu 2005 do této organizace vstoupil.

V listopadu 2007 jsem byl zvolen předsedou 44. základní organizace a po tragickém úmrtí předsedy OV bratra dr. Ronského jsem byl v září 2009 zvolen předsedou OV ČSBS Praha 3. V červnu 2010 jsem se proto zúčastnil i sjezdu ČSBS.

Při každé příležitosti jsem se snažil propagovat mapování VPM a činnost našeho Spolku a

zmapoval jsem i VPM v ulicích obvodu Praha 3. I za tuto činnost mi byla nyní předsednictvem udělena bronzová Pamětní medaile Za záslužnou práci pro ČSBS.

KT Mauthausen 2010

Také letos se uskutečnil zájezd k uctění obětí českých vlastenců, podporovatelů parašutistů, zavražděných 24. 10. 1942 v koncentračním táboře Mauthausen. Zúčastnila se ho asi stovka lidí různého věku, včetně pamětníků - koncentračníků, pozůstalých a dalších, kteří nezapomněli.

Za Spolek pro VPM se zúčastnil první z tria organizátorů Jaroslav Čvančara - Vlastislav Janík - Vojtěch Šustek, dále Radek Říha, Diana a Vladimír Štrupl.

Na mši v kapli byla přečtena jména obětí zde popravených vlastenců.

Za náš Spolek a za Jednotu ČsOL Český Brod jsme uctili památku popravených zapálením svíček, poklonou a krátkou vzpomínkou u pomníku čs. obětí s věčně živým nápisem Lidé bděte a na dalších dvou místech. Je samozřejmé, že fotografie pietních míst z tohoto KT v Rakousku se brzy objeví na spolkovém webu www.vets.cz

Text a fotografie: Vladimír Štrupl

52. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis z 52. setkání účastníků projektu

konaného dne 2. listopadu v Praze, v restauraci U Bronců

účast: Jirka, Honzin, Vladimír, Diana, Martin, Tomáš, Vojta, Zdeněk a Aleš

program:

1) Zdeněk nás seznámil s milým faktem, opět se o nás psalo v Časopise Dějiny a současnost, v aktuálním listopadovém čísle.

2) Na dálku, Vše nejlepší Feďo k narozeninám.

3) Pamětní listy k účasti na výročním setkání obstará Jirka.

4) Jelikož vrchní logista Honzin je pro výroční setkání stále nejistý, zvolna se do formy dostává jeho pomocník Aleš.

5) Jirka nás seznámil s výsledky naší soutěže. První místo obsadil Dan Vrba ml., druhý je Petr Tichý a třetí místo obsadil Vladimír Štrupl. Všem velká gratulace. A pochopitelně velmi velké díky všem účastníkům soutěže, i v tomto roce se podařilo najít a hlavně prezentovat dalších několik tisíc vojenských pietních míst a tím i lidských osudů.

6) Opět se podařilo získat příspěvek na 3. fázi, zminula tam Jirka poukázal částku od D. Vrby a zároveň přispěl Tomáš a Vladimír.

7) Ohledně plánovaného srazu v Kolíně, termín 14.11. platí, podrobnosti upřesní Pepa.

8) Relativně stálé téma ve spolku – trička a mikiny. Budeme si zadávat další výrobu? A co vlastně chceme vyrobit? Všechny Vaše náměty a požadavky směřujte na email Aleše, který si tuto problematiku vzal na starosti a podle zájmu dá návrh na to co a kolik se nechá vyrobit.

9) Další otevřené setkání bude opět v Praze, ve čtvrtek 16. 12. Místo upřesní Diana, záložním místem je jak jinak, restaurace U Bronců.

53. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis z 53. setkání účastníků projektu

konaného dne 16. prosince v Praze, v restauraci hotelu Legie

účast: Jirka, Honzin, Martin, Diana, Aleš, Vojta, Vladimír jako host další Jirka

program:

1) Martin přítomné seznámil s kostrou Monumentu na čtvrté čtvrtletí 2010, další návrhy a doplňky jsou vítané do 25/12 2010.

2) Vkladači znovu apelují na přispěvatele – u hrobů vojáka (v uniformě) piště do poznámky nejen text: voják v uniformě, ale pokuste se uniformu i identifikovat.

3) Vojta nás informoval, že práce na převodu domény, tak aby se zase o něco pohnulo se třetí fází pomalu, ale přeci jen postupují.

4) K plnění dat do 3. fáze bude zapotřebí „překlápěčů“ dat, tedy těch co data z 1. fáze nasypou do 3. fáze. Nemá smysl očekávat, že toto budou v prvních obdobích dělat vkladači z 1. a 2. fáze, ti budou udržovat u života stávající systém. Takže potřebujeme alespoň dva dobrovolníky na toto přetahování dat.

5) Honzin nás informoval o dalších novinkách v geocachingu. Vbrzku se dočkáme dalších třech cache z řady VPM (2x v ČR a 1x v Belgii).

6) Zvolna se začíná skládat plán činnosti na rok 2011, takže i zde jsou návrhy vítané

Všem našim členům i příznivcům přejeme příjemné a klidné Vánoční i Novoroční svátky.

5. výroční setkání a 4. ročník semináře k problematice mapování vojenských pietních míst

Setkání a seminář se podruhé konalo v Praze, v klubovně ČsOL v hotelu Legie. Vlastní akce započala mírně po desáté hodině.

Naši akci poctili návštěvou: Carvan Vladimír (ČsOL Kladno), Houška Jaroslav (Anlet), Lenková Jitka (ČsOL), Prchlík Vladimír (Sokol), Šípek Ivan, Petr Štěpán (Vlastenci), Jan Ubry (ČsOL Kladno), Stanislav Mundl, Monika Kožušníková, Arthur Rehberger a další.

Z našeho spolku a sympatizantů se účastnili: Tomáš Sehnalík, Vojta Stráník, Jirka Porteš, Martin Brynych, Vladimír Štrupl, Diana Štruplová, Ferdinand Vrábel, Dan Vrba, Dan Vrba ml., Aleš Zahradníček, Pepa Přerovský, Jan Kincl, Vladimír Ježek, Olda Tetur, Marta Teturová.

Celkově 28 osob, což je číslo nejen milé, ale je to především větší počet zájemců než loni, což je pro nás i příslibem do budoucna.

Vlastní seminář zahájili svorně předseda jednoty ČsOL v Českém Brodě Pepa Přerovský a místopředseda Spolku pro vojenská pietní místa, o.s. Vladimír Štrupl.

Následoval první blok přednášek a prezentací.

I. Jako již tradičně první byla bezmála nejdelší a pravděpodobně tradičně nejnudnější statistika. Martin přednesl zhodnocení projektu mapování vojenských pietních míst v období od posledního semináře do 14. listopadu 2010. Svoji prezentaci tentokrát doplnil i několika grafy, takže byla snad přeci jen snesitelná..

II. Vladimír nás seznámil s obsahem uskutečněných akcí Spolku a Českobrodské jednoty v roce 2010. Jednalo se o slavnostní odhalení sochy TGM v Lánech, zájezdu a pietních aktů v obci Hrušky, v Praze, zájezdu na bojiště do Flander a do Dunkerque, pietních aktů v Mělnickém Vtelnu. V září jsme si připomenuli již 50. setkání účastníků našeho projektu, následoval spolkový zájezd do Lešan. Zájezd do KT Mauthausen a v neposlední řadě Vladimírova účast v anketě Český patriot pořádané Anletem.

III. Jirka přednesl obsáhlý a zcela jasný a srozumitelný návod a postup „Jak připravovat a vkládat data“. Mimo jiné součástí jeho prezentace byl i výpočet kolik času vkladač stráví vkládáním dat. Věřte či ne, ale jsou to již bezmála stovky dní (myšleno celých dní – tedy 24 hodin bez přestávky – v součtu). V neposlední řadě, proběhlo předání cen z naší soutěže.

IV. Jitka Lenková jako náš sympatizant doplnil Jirkovu přednášku potěšujícím faktem, že provozuje stránky Vlastenecká památná místa (<http://vlastenecka-pamatna-mista.blogger.cz/>) kam je možno zasílat právě to co už náš spolek nemapuje, tedy např. sochy TGM a pod.

V. Jaroslav Houška nás seznámil s Asociací nositelů legionářských tradic (<http://www.anlet.cz/>). Především s magazínem Historický kaleidoskop, jenž je vlastně jediný svého druhu na našem trhu a s anketou Český patriot. Ve zmíněném magazínu je možné se příležitostně dočíst i o našem spolku, stejně jako o péči o vojenská pietní místa.

VI. Martin přítomné seznámil s potěšující zprávou, že i v tomto roce se díky velkorysé podpoře Československé obce legionářské podařilo vydat tiskem další dva svazky našich pracovních sešitů o vojenských pietních místech. Jedná se o vojenská pietní místa města Beroun a vojenská pietní místa okresu Jeseník. Oba zmíněné svazky je možno v elektronické podobě získat na našem webu, tištěné budou dostupné péčí našeho spolku a ČsOL na vybraných akcích.

VII. A jelikož náš spolek neustává ve své ediční činnosti následovalo představení letošní elektronické knihy – vojenská pietní místa města Kolín. Ta je k dispozici v elektronické podobě na našem webu.

VIII. Martin následně přítomné seznámil s historií, přítomností a doufejme možnou budoucností našeho spolkového zpravodaje Monument, který vychází v elektronické podobě 4x ročně.

IX. Zástupce fóra Vlastenci přítomné seznámil s projekty, které pořádají. Více je možné se dočíst na jejich internetových stránkách (<http://forum.vlastenci.eu/>).

Následovala první velká přestávka. Po společném obědě v prostorách hotelu Legie následoval odpolední blok před kterým ještě Vladimír rozdál pamětní listy na dnešní setkání jako poděkování účastníkům.

X. Pan Arthur Rehberger nás seznámil se svojí badatelskou činností o 1. světové válce a to na jižních (italských) bojištích. Již deset let mapuje nasazení a osudy rakousko-uherských vojáků, především z plzeňského kraje. V Plzni bylo na toto téma dokonce uspořádáno sympóziu o I. světové válce. Jeho úsilím je především mapování osudů vojáků, kteří dostali svém přísaze a bojovali za Rakousko uhersko. Jsme rádi, že v tomto případě jsme mohli odpovědět, že i my se nezajímáme pouze o legionáře (jak je

nám někdy omylem přičítáno), ale o všechny oběti všech válek. Předseda Českobrodské jednoty toto výstižně shrnul do pár vět, že pro nás jsou si všichni rovni, rakousko uherský voják stejně jako legionář, voják Rudé armády jako voják Wehrmachtu, oběť náletů, voják který zahynul při výkonu služebních povinností a mnoho a mnoho dalších osudů, které je třeba dohledat. Ve smrti jsou si všichni rovni a nám nepřináleží historii hodnotit. Můžeme ji však mapováním pomáhat poznat. Pravdou však je, že toto naše relativně široké zaměření je pravděpodobně ne zcela známé a budeme ho muset více zdůrazňovat. Pan Rehberger nám věnoval i dvě ze svých prací a cestou Honzina se jistě najde i další možná spolupráce, která je tolik podoobná práci Honzina na legionářských a vojenských denících, kterou vykonává pro náš spolek.

XI. Feďo Vrábel nás obsáhle seznámil s knihou J. Michla „Legionáři a Československo“. Podtrhl klady, ale i mnohé nedostatky této publikace a obsáhle nás seznámil právě s touto mnohdy velmi málo známou částí našich dějin. A to právě z pohledu dnes už málo známém, tedy pohledu Československém.

XII. Vladimír Prchlík, člen představenstva nás seznámil s úsilím Sboru pro obnovu pomníku hrdinům od Zborova. Podtrhl, že význam Zborovské bitvy je mnohdy až zbytečně podceňován, přestože se naopak jednalo o bitvu významnou nejen pro dějiny, ale především pro Československé vojenské dějiny. Při této příležitosti jsme opět mohli kladně zdůraznit, že náš spolek mapuje i pomníky zrušené či zničené. Tedy velmi rádi budeme informovat i o této, v současné době neexistující památce.

XIII. V předposlední vystoupení nás Honza Kincl seznámil s hrou geocaching. I pomocí této

hry se náš spolek a ČsOL snaží propagovat návštěvu vybraných míst s odkazem na naše dějiny. ČsOL neváhala investovat do výroby putovních mincí pro tuto hru. Distribuci těchto mincí, ale i hru obecně má v podmínkách ČsOL na starosti právě Honzin a je to práce více než záslužná. Je nemalým tajemstvím (o němž se lze dočíst v našem zpravodaji Monument), že se nám podařilo založit a provozovat několik skryší a tím pádem přivést hráče této hry i na místa málo známá, ale pevně spojené s našimi dějinami.

XIV. A poslední vystoupení patřilo Českobrodské jednotě ČsOL. Pepa nás seznámil s novinkami v obci, stejně jako s plánem jednání na republikový sněm v roce 2011. Českobrodská jednota svým hlasováním podporuje návrhy, tak jak je připravil br. Sitta. A následovalo předání členských průkazů několika novým členům jednoty ČsOL v Českém Brodě.

Tím skončila hlavní a oficiální část. Po krátké přestávce jsme zahájili již podstatně nudnější pracovní spolkovou část. Tentokrát především technickou. Jak jistě snad už každý ví, padlo rozhodnutí zahájit práce na přechod na 3. fázi projektu. To není nic menšího, než začít zpracovávat všechna naše data databázově. To nám umožní nejenom naše data prezentovat esteticky lepším způsobem, ale budeme mít možnost i podstatně kvalitnějšího vyhledávání v našich datech.

Velkou nevýhodou je, že máme relativně kvalitně zpracované přehledy vojenských pietních míst (i když jsme z našeho pohledu zhruba ve třetině mapování), máme i relativně kvalitní číselné statistické přehledy. Ale máme už o poznání menší přehled o všech jménem, která se na památkách vyskytují. I možnosti

vyhledávání jsou naprosto závislé na fulltextovém vyhledávání a to už je dnes opravdu jen velmi málo moderní. Naštěstí, jak se to našemu spolku již mnohokrát stalo se do našich řad včlenil další mladý prvek se znalostmi v tomto oboru a máme tým ochotný a zatím stále nadšený tuto kvalitativní změnu pro náš spolek zajistit. Není třeba zdůrazňovat, že výsledkem bude kupa databázových dat a statistických dat, která jinde nejsou. Nebo snad existují databáze obětí náletů, databáze všech padlých při květnovém povstání (pochopitelně na obou stranách), databáze vojáků zahynulých v průběhu vojenské služby v letech 1945 – dosud (pochopitelně včetně vojáků MV a PS) a mnohé další? V neposlední řadě nesmíme zapomenout na databázi padlých rakousko-uherských vojáků (tedy nelegionářů) padlých v 1. světové válce. A snad jako bonus bude databáze vojáků, kteří zemřeli přirozenou smrtí, přesto by se na ně nemělo zapomenout, snad už jen proto, že za mnohými z nich je nemalá stopa v naší historii. Snad každý vidí v těchto datech pro mapování naší historie a to i z hlediska např. sociologie.

Vždyť mnohdy válka ukončila osudy nejedné rodiny, zvláště na menších vesnicích. Tedy nemohu si odpustit větu „minimálně jedna instituce v ČR o podobné amatérské badatele nestojí, ale zase na druhou stranu kdo stojí o takového neochotného molocha na kopci, že?“.

Jelikož se bude jednat o databáze je nutné vytvořit skupiny atributů, které se budou pro mapování užívat. Tato diskuse se našim spolkem táhne bezmála pět let. Doufejme, že jsme dnes udělali v této oblasti poslední krok.

Z věcného hlediska, tedy budeme dále používat následující atributy:
Hřbitov, pohřebiště, hrob, hrobka, urna, kenotaf, kolumbárium, osárium, urnový háj, památník, pomník, pamětní deska, pamětní nápis, památné místo.

Z časového hlediska, tedy budeme dále používat následující atributy:
Starověk, středověk, 1500-1800, 1866, 1. světová válka, 2. světová válka, 1945-dosud, neupřesněno. Položka neupřesněno

bude určena především pro místa se vztahem k osobě, která se může např. vázat na více událostí apod. Dříve se pro dané místa používal atribut pomník(pamětní deska, apod.) vojáka.

Další důležitou novinkou bude určení, zda dané místo má či nemá atribut válečného hrobu podle databáze CEVH.

Ohledně vlastního plnění databáze 3. fáze. Zatím nejpravděpodobnější variantou bude, že data budou vkládat garanti a vkladači formou tzv. autorizovaného souhlasu (souhlasu supervizora). Jednoduše – jedna osoba data vloží a pošle je k odsouhlasení dalšímu (supervizorovi), ten provede formální kontrolu a data „odklepne“ do databáze. V tomto systému nejde o nedůvěru mezi sebou, ale je to prostý systém „více očí-více vidí“, omezíme tím formální překlepy, např. v datech narození apod.

K tomu účelu nám už nyní Vojta předvedl funkční variantu databáze (byť na jiném vzorku dat).

A to je vše, začali jsme v 1000 a skončili kolem 2000 hodiny. Měli jsme možnost shlédnout a vyslechnout řadu kvalitních a zajímavých prezentací, nachystat si plány na další rok a pořešit i technicky složité část naší budoucnosti.

A mimochodem, za rok se sejdem opět v listopadu.

Druhý balík tištěných svazků z edice knihovna je na světě

V září 2009 jsme měli poprvé možnost naše čtenáře seznámit s velmi příznivou zprávou. Díky ochotné pomoci a podpoře Československé obce legionářské se podařilo vydat dvě z našich brožurek o vojenských pietních místech tiskem. A ač to není v dnešní době až tak obvyklé, vše dopadlo tak, že pro čtenáře byly tyto knížečky zdarma.

Vydávání našich elektronických publikací má pokračovat relativně dlouhou dobu, celkově se plánuje jedna pro každý okres a ještě celá řada dalších pro větší města, případně větší samostatné lokality. Tedy na konci se bude jednat o mnoho desítek, spíše stovek knížeček (spíše pracovních sešitů).

Právě z důvodu rozsahu našeho plánu můžeme našim příznivcům oznámit dobrou zprávu. I v letošním roce Československá obec legionářská podpořila naši snahu a byly vydány další dvě brožurky. Jedná se o vojenská pietní místa města Beroun a vojenská pietní místa okresu Jeseník.

Rád bych na tomto místě zdůraznil, že náš Spolek pro vojenská pietní místa, o.s. a jednota ČsOL Český Brod, kteří organizují mapování pietních míst si velmi váží podpory, které se jí dostává od ČsOL a to nejen v oblasti mapování památek, ale i třeba při podpoře našich akcí nebo propagaci geocachingu. Je jasné, že s nekomerčními nástroji nelze udělat profesionální dílo. Příprava tisku v našich podmínkách je jistě noční můrou nejednoho tiskaře. Přesto se podařilo vydat další dvě dílky. A nejen volbou kvalitnějšího papíru vypadají zase o kousek lépe než ta loňská.

Již nyní náš spolek pracuje na dalších titulech. V elektronické podobě budou na našich internetových stránkách www.vets.cz a kdoví, třeba si za rok přečtete zase o dalších „papírových“ vydáních.

Ještě jednou díky všem, kteří se podíleli a podílejí na udržení památky našich hrdinů a obětí všech možných konfliktů.

A ještě jednou díky ČsOL za podporu při vydání těchto knížeček.

Nabídka pro příznivce geocachingu

Fenomén tzv. geocachingu (geokešinku), tedy hledání "pokladů" v terénu pomocí GPS, se ukázal jako velmi zajímavý a přitažlivý způsob jak seznamovat veřejnost, především tu mladší, s tradicemi ČsOL a s legionáři souvisejícími významnými místy.

Proto se ČsOL rozhodla, že se touto formou pokusí oslovit co nejširší veřejnost a nechala vyrobit určité množství putovních mincí (tzv. geocoinů), které při cestě ze schránky do schránky (z cache do cache) budou reprezentovat ČsOL – a touto populární hrou osloví nejen mládež v České republice, ale po celém světě. Pokud je tedy ve vaší jednotě nějaký aktivní "kačer" (cacher) – hráč této hry (<http://www.geocaching.com/>) a má zájem o zřízení a vedení stránky geocoinu s určením úkolu pro tuto minci, např. jako upomínku na osobu, událost, jednotku apod. spojenou s vaší jednotou ČsOL, necht' mě osloví a já se s ním dohodnu na dalším postupu – zašlu mu upřesnění, obrázky GC na zveřejnění a zaeviduji

vlastníka, ideu a cíl tohoto GC.
Text a foto: Jan Kincl

Kontakt:

Jan Kincl, mob: 776 101 324, email:
ekolog7830@seznam.cz

Související odkazy:

Projekt geocaching ČsOL

<http://obeclegionarska.cz/projekty.php?mid=10&pid=118>

<http://obeclegionarska.cz/index.php?aid=345>

<http://obeclegionarska.cz/index.php?aid=346>

<http://obeclegionarska.cz/index.php?aid=347>

Dosud vydané a do světa vypuštěné mince –
geocoiny (GC) ČSOL:

<http://www.vets.estranky.cz/clanky/geocaching/geocoiny.html>

ŘÍJEN

Cyril Slaviček

Cyril Slaviček se narodil dne 1.10.1882 v obci Ohrazenice (nedaleko Jaroměřic nad Rokytnou, nyní okres Třebíč). Vyučil se ševcem ve Vídni, později se stal malorolníkem v Ohrazenici. Po vypuknutí 1. světové války musel narukovat do rakousko-uherské armády. Sloužil u 14. zemského polního pluku na východní frontě v hodnosti šikovatele. Dne 7.6.1916 se dostal u města Lučk (nedaleko Lvova, na Ukrajině) do ruského zajetí.

Dne 26.2.1918 vstoupil do čs. legií v Rusku u obce Birky (Kyjevská gubernie). V legiích sloužil nejprve u 5. střeleckého pluku v hodnosti vojína. Posledním útvarem byla 2. muniční divize. Jeho návrat domů byl komplikovaný a dlouhý, stejně jako mnozí další legionáři se vracel lodí z Vladivostoku. Legie opustil 13.7.1920, kdy byl demobilizován v hodnosti vojína.

Zdroj: Databáze legionářů, VÚA Praha

Odkaz na hrob v obci Jaroměřice nad Rokytnou, okres Třebíč

armádní generál Ludvík Svoboda

- narozen 25. listopadu 1895 v Hroznatině
- 1915 odveden do Rakousko-Uherské armády a poslán na východní frontu
- pád do zajetí a vstup do Československých legií v Rusku (zúčastnil se bojů u Bachmače a u Zborova)
- po roce 1920 demobilizován v hodnosti kapitána
- 1921 - návrat do armády, nástup u 3. pěšího pluku v Kroměříži
- 1931-1934 povýšen na majora a učitelem maďarštiny na Vojenské akademii v Hranicích na Moravě
- 1931-1938 velitelské funkce (podplukovník) u 3. pěšího pluku v Kroměříži
- 1939 odchod přes Polsko do SSSR kde byl zajat Rudou armádou
- únor 1942 spoluorganizace a výcvik 1. československého samostatného polního praporu v Buzuluku
- leden 1943 - velitel praporu a odjezd na frontu
- prosinec 1943 - povýšen na brigádního generála
- srpen 1945 - povýšen na armádního generála
- 1945 - 1950 ministrem národní obrany
- říjen 1948 vstup do KSČ
- duben 1950 - odvolán z funkce ministra
- leden 1953 - úředně penzionován
- 30.03.1968 zvolen prezidentem republiky
- 1975 z důvodu nemoci odvolán z funkce prezidenta
- 20.9.1979 zemřel

VPM se nacházejí v obci Kroměříž, okres Kroměříž, v obci Hroznatín, okres Třebíč, v obci Havířov - Šumbark, okres Karviná, v Dukelském průsmyku, Slovensko, ve Svidníku, Slovensko

Text: Jiří Porteš

Zdroj: Wikipedia a Společnost Ludvíka Svobody

PROSINEC

Poručík P/O Stanislav Zeinert

Narodil se 9.12.1915 v Neuměřicích, okres Kladno.

Výcvik prodělal u 214. bomb. perutě (leden-březen 1941). Pilot 311. čs. bomb. perutě RAF. Číslo v RAF: 82 648. Zemřel na následky zranění, která utrpěl při havárii cvičného letounu Wellington Mk.IA N3010 (KX-L). Ten havaroval po startu z letiště Langham dne

25.5.1941.

Kompletní šestičlennou osádku tvořili: piloti P/O Stanislav Zeinert a P/O Miroslav Švic, navigátor P/O Josef Čermák, radiotelegrafista F/O Miroslav Vild, přední střelec Sgt František Dušek a zadní střelec Sgt Milan Štoček. Dále byli na palubě další dva muži, britský zpravodajský důstojník F/Lt Fleming Van Der Bijl a staniční mechanik Cpl. Litterland, jenž letěl jako černý pasažér. Již dvě minuty po startu letounu vysadily najednou oba motory. Neovladatelný letoun havaroval v poli u Langhamu. Dušek, Štoček a Litterland zahynuli na místě, ostatních pět letců - Zeinert, Švic, Čermák, Vild a Van Der Bijl byli zraněni, většinou vážně. V nemocnici v Cromeru a posléze v Ely bojovali za záchranu jejich životů.

Těžce zraněný Stanislav Zeinert zemřel den po havárii, 26.5.1941, M. Švic 4.6.1941. Zbylí tři letci se ze svých zranění zotavovali několik měsíců.

30. května byli pohřbeni na hřbitově St. Ethelbert v East Wrethamu: Zeinert (hrob č. 587/20), Dušek (586/21) a Štoček (585/22).

Švic byl pohřben 9. června (585/23). Vyznamenání: Čs. medaile Za zásluhy II. st., Pamětní medaile čs. zahraniční armády, Air Star Jako výraz voj. rehabilitace vojáků záp. odboje II. sv. války, kteří položili své životy v boji proti fašismu, rozkazem ministra obrany ČSFR č. 0103 byl dnem 1. června 1991 mimořádně jmenován do hodnosti plukovníka in memoriam.

Vzpomenut na:

Památníku padlým Čs. letcům v letech 1939-1945 v Praze 6

Pomníku Obětem 2. světové války z řad pilotů na Olšanských hřbitovech v Praze 3
Pomníku letců v Sazené, okres Kladno

Prameny:

Loucký Fr. - MNOZÍ NEDOLETĚLI, Naše vojsko, 1989

Rajlich Jiří - NA NEBI HRDÉHO ALBIONU 2, Svět křídel, 2000

Obrana lidu, 1991

Dále zmíněn zde:

<http://www.army.cz/acr/raf/cast/021.htm>

<http://www.army.cz/acr/raf/cast/036.htm>

<http://aces.safarikovi.org/victories/ww2-commonwealth-jewish.html>

http://www.tmavomodrysvet.cz/piloti/vypis_pilotu.php?kdo=z

<http://twist.jh.cz/docs/zpravodaj/2004/unor2004.pdf>

Publicistika

Český patriot

Ročník 2010

Nyní můžete hlasovat pro kandidáta, který získá Cenu veřejnosti.

Ročník 2010 – harmonogram:

- 1.6. – 31. 8. přijímání návrhů na nominace
- 1. 9. – 15. 9. zpracování návrhů a příprava pro nominační komisi
- 30. 9. 2010 vyhlášení nominací pro Cenu Český patriot
- 1. 10. – 31. 10. hlasování SMS o cenu veřejnosti, výběr tří hlavních oceněných
- 12. 11. 2010 udělení cen

Jedním z navržených je i místopředseda Spolku pro vojenská pietní místa. o. s.

Vladimír Štrupl

navržen za:

Neúnavná
propagace péče
o vojenská
pietní místa v
ČR i zahraničí.

Obecně
nadstandární
zájem o naše
moderní dějiny
a podpora při
udržování

povědomí o nich i v dnešní moderní době. Této myšlence a práci věnuje prakticky celý svůj volný čas. Stal se jedním z prvních členů Spolku pro vojenská a pietní místa, o.s., na jehož práci se aktivně podílí a výsledky této práce propaguje u širší veřejnosti.

Exkurze členů Spolku pro vojenská pietní místa do Lán

V pátek 1. října 2010 podnikli členové Spolku pro vojenská pietní místa o. s. a Jednoty ČsOL Český Brod Jan Kincl a Ferdinand Vrábek exkurzi do Muzea T. G. Masaryka v Lánech. V rámci exkurze si prohlédli expozici o životě a díle TGM, zajímavou dokumentaci o členech

jeho rodiny a československých legionářech v Itálii, Francii a Rusku.

Dále stálou výstavu Masaryk ve výtvarném umění. Této výstavě je věnován celý prostor 2. patra muzea. Předměty, které jsou zde vystaveny, pocházejí ze soukromé sbírky bývalého kunsthistorika Národní galerie Josefa Babůrka. Návštěvník zde může obdivovat návrhy Masarykových pomníků. Mezi nejvýznamnější patří například bronzový model pomníku pro Hradec Králové, dále je představena drobná plastika, grafiky a také užité umění inspirované Masarykovou osobností. Mnoho fotografií dokumentuje také osudy některých již neexistujících pomníků.

Potom jsme navštívili okolí prezidentského sídla – zámku v Lánech. Na místním hřbitově jsme se poklonili památce prvního prezidenta a zakladatele Československé republiky T. G. Masaryka, Jana Masaryka, Charloty G. Masarykové a Alice Masarykové.

V Lánech jsme se v tichém zamyšlení zastavili u dvou pomníků obětí světových válek. Nedaleko prezidentského sídla nás zaujal mimořádně pojatý pomník obětem první světové války z Lán, dílo známého architekta Josipa Plečnika, a kousek oproti též pomník hrdinům padlým v boji proti fašismu.

Text a foto: J. Kincl a F. Vrábek

Změna loga

Na základě upozornění naší příznivkyně a přispěvatelky paní Mileny Kolarik jsme obměnili logo ČsOL za aktuální platné.

Vernisáž výstavy Československé légie 1914 – 1920 v Bratislavě

V pondelok 18. októbra 2010 sa v Univerzitnej knižnici v Bratislave uskutočnila vernisáž výstavy „Československé légie 1914 – 1920“. Ide o spoločnú akciu Československej obce legionárskej Praha, Vojenského historického ústavu v Bratislave a Univerzitnej knižnice v Bratislave, ktorú podporilo Veľvyslanectvo Českej republiky na Slovensku. Výstavu, ktorej autorom je plk. MVDr. Milan Žuffa-Kunčo z Olomouca, otvorili zástupca riaditeľa Univerzitnej knižnice Ing. Alojz Androvič, PhD, člen PRV ČsOL Ing. Emil Cigánik a zástupca veľvyslanca ČR na Slovensku.

Rečníci vo svojich krátkych príhovoroch zdôraznili význam československých légii pre vznik nezávislého spoločného štátu Čechov a Slovákov – Československej republiky a potrebu približovať túto slávnú kapitolu našich dejín najmä mládeži. E. Cigánik prítomných oboznámil aj s ďalšími aktivitami ČsOL v rámci projektu „Legie 100“ okrem miného aj s Legiovlakom, ktorého maketu, si prítomní potom s veľkým záujmom pozreli.. V rámci výstavy sa uskutočnila prednáška o československých légiiach spojená s prezentáciou riaditeľa VHÚ v Bratislave pplk. Mgr. Miloslava Čaploviča PhD a premietnutie dokumentárneho filmu o histórii československých légii v Rusku brata Miroslava Bilského, člena Klubu vojenskej histórie Tatraci. tento film je možné zhladiť na webovej stránke: www.tatraci.sk. Na záver podujatia prítomných pozdravil vojenský pridelenec veľvyslanectva Talianskej republiky vo Viedni generál Londi, ktorý vyzdvihol význam spoločného boja Čechov, Slovákov a Talianov v rokoch prvej svetovej vojny a potom

aj na Slovensku v roku 1919. Taliansky diplomat zdôraznil aj význam spolupráce rôznych národov v našej súčasnosti, keď tak isto, ako pred deväťdesiatimi rokmi, sa príslušníci ozbrojených síl týchto národov znovu bok po boku usilujú o spoločný cieľ.

Výstava o československých légiiach v Bratislave je dôstojnou sprievodnou akciou blížiaceho sa 92. výročia vzniku Československa a plánovaného odhalenia sochy jedného z jej zakladateľov a prvého československého prezidenta T. G. Masaryka na nábreží Dunaja v Bratislave.

Ferdinand Vrábek, člen ČsOL Jednota Český Brod a člen Spolku pro mapování vojenských pietních míst o. s.

BÁSNÍK PETR KŘÍČKA V C I K H Á J I Škola, učitel základ k uvědomění, k vlastenectví

Rád vzpomínám na základní školu, na řídícího učitele. Učil dobře, příjemně vyprávěl, hrál pěkně na housle, zpíval a maloval. Učil nás v nelehké době. Do naší obce přišel po okupaci fašistickými vojsky a po vzniku protektorátu Čechy a Morava. V té době jsem začínal chodit do školy a mnohému co se dělo tehdy nerozuměl. Nevěděl jsem, že ony podmínky mu přinášejí velké problémy. Z jeho náznaků chování jsem však tušil, že se cosi děje. Později jsem i já postupně chápal příčiny jeho nervozity a stresů. Vypořádával se ze všemi možnými omezeními, které nařizovaly německé úřady a protektorátní režim. Odnesl a uschoval školní a obecní kroniku, z níž nám četl, odstraňoval a kdesi uschoval některé knihy ze školní knihovny, do třídy musel pověsit obraz Adolfa Hitlera a dr. Emila Háchy, musel organizovat výuku německého jazyka.

Hovořil o Velkoněmecké říši, o Protektorátu. Nezapomenutelné bylo vyprávění jak Přemysl Otáček se stal naším vládcem, jak se oženil s Libuší a měli spolu sedm dětí. Opakoval nám jejich jména a chtěl, abychom si je pamatovali. Dlouho jsem mnohé věděl o osudech Mnata, Vojena, Vnislava, Křesomysla, Nezamysla, Neklana a Hostivíta. Poutavé bylo vyprávění o Sámově říši prvním to státu Slovanů, o tom jak se zbavil a vyhnal ty osoby, které škodily jeho

říši. Stejně vroucně mluvil o Svatoplukovi jako o energickém o bojovném panovníkovi. Ač jsem byl mlád slova o Velké Moravě, o vzniku Českého knížectví a od roku 1198 o Českém království, jsem hltal a pamatoval si. Vůbec jsem nepostřehl kdy v jeho výkladu končí historická fakta a kde začínají pověsti. Učil nás pokroku. Srovnával práci našich otců s prací dědů a jejich předchůdců. Porovnával formy práce, dnes řekneme technologie a jejich úspory, úspěšnost. Nabádal, že musíme být ještě lepší když se budeme dobře učit a poznávat vše, co přináší pokrokový svět. Byly to vstřícné myšlenky. Ideje české státnosti byly velkolepé, inspirující. Překonaly staletí, nabádaly lid k účasti na rozvoji vlasti, domova, byť o něj byl veden neustálý zápas.

S hrdostí komentoval historika a politika Františka Palackého. V roce 1868 napsal: „Po dávno vykonaném poněmčení Slovanů na severu, západu i jihu, nevymřeli jsme my Čechové v řadě národů, ač nás potkaly bezpříkladné katastrofy a po několik století byla utlačována národnost naše...stále vzrůstající se strana snaží líčiti nás pod zástěrou německého vlastenectví...co klín v těle německém, nebem i peklem hýbajíc sprovodila by nás ráda čím dříve tím lépe, každým způsobem násilně ze světa, jakožto oběť propadlou neuprositelnému Molochu moci a nadvlády německé...Je zapotřebí, abychom se vynasnažovali ducha mezi sebou oživovati, abychom zase jím oživováni byli...“

V takové chvíli zanechal citaci a otevřel starý časopis. Jmenoval se Žďárský obzor a byl vydán ve Městě Žďáře 1. ledna 1903. Pozorně nám četl

článek Františka Pátka:

„...Nač nestačujeme počtem, měli bychom nahraditi odvahou, zdravým sebevědomím, rozumnou národní hrdostí. Smělému náleží svět. Ne pokornou tvář sluhy, ale hrdý výraz činných volných lidí, se kterými musí počítat každý, kdo je kolem nich....“

Seznámeni s básníkem

Byla přestávka. Připravovali jsme k odchodu do lesa. Na takovou chvíli jsem se těšil. V lese jsme, až na děvčata, lezli po stromech, dělali z mechu záhonky, parčíky. Hráli si. Tentokrát řídící učitel vzal sebou housle. Uprostřed malého lesního porostu jsme si sedli do kruhu a on nám vyhrával a učil píseň: „Ty moje otčino, vy česká lada, má duše má vás tak ráda, ach ráda. Kdožpak by neměl rád ten koutek český, vždyť je tak maličký, vždyť je tak hezký...“ Dlouho jsem si ji pamatoval. Po cestě zpět do školy jsme se zastavili u Památníku. Stál a stojí vedle školy. Je to kámen z pod Tisůvky, naší nedaleké hory 789m nad mořem. Před vznikem Protektorátu byla na něm umístěna tabule se jmény místních občanů, kteří padli za naši svobodu a samostatnost v první světové válce. Na příkaz německých orgánů musela být z velkého kamenného kvádru odstraněna tabule se jmény a československý státní znak. Zde nás čekal starší muž s bílými delšími vlasy. Vítal nás úsměvem. Tehdy jsem netušil, že jde o básníka a spisovatele Petra Kříčka. Vyprávěl nám o lese. O hoře Tisůvce, o Žákově hoře, o přírodě, o studánkách a pramenech řek Svatky a Sázavy. Vyprávěl o vlasti, o lidech, kteří vykonali, pro český národ, mnoho dobrého. Vypytával se nás jak se nám líbilo v lese, co dělají rodiče, o co se zajímají, jak jsou spokojení. Bývalý spolužák vzpomínal slovy: „Řídící učitel byl vlastenec. Byl prvním v obci, který ve dřevníku schovával francouzský zajatce. U něj se schovával spisovatel Petr Kříčka.

Chodil za námi k pomníku, vedle školy. My jsme seděli na schodech a on vypravoval a také se nás na mnoho věcí vypytával. Pamatuji si, že už měl hodně bílé vlasy.“ V závěru vyprávění nám recitoval jeden verš z básně Jana Nerudy „Jen dál“.

„Z bouřného času jsme se narodili/a krok za krokem v bouřných mračnech jdeme / vstříc hrdě vznešenému svému cíli,/ šij kloníce jen před

svým národem. / My věděli, co nás cestou čeká;/
byť hrom však bil a mráz nám v kosti vál - / toť
jenom česká hudba odevěká,/ my při ní půjdem
kpředu – dál, jen dál! /
Na úplný závěr řekl: „pamatujte chlapci a
děvčata: šij kloňme jen před svým národem“.
Nashledanou. Odešel.

Petr Kříčka pobýval v naší obci Cikháj

Spisovatel vždy patřil více k Novému Městu na
Moravě a k Maršovicím. Na pobyt zde sám
vzpomíná:

„Zde začíná můj život v horácké vesnici, v drsné
Českomoravské vysočině, v horách Žďárských,
pravé to sněhové komoře.

Byl jsem žák přesporní, neboli, jak mi říkali
městští spolužáci, pes polní. A musel jsem v
zimě – v létě šlapat z Maršovic do školičky.
Byla-li cesta moc zlá – a zima na Horácku není
věru žádný špás – tu dal děd zapráhnout do saní.

Byla to znamenitá věc, ten můj život školáčka v
drsných horách a nezměnil bych svoje mládí za
žádné jiné. Byl jsem vychován pevně, zdravě v
čistém, neporušeném českém kraji, útulku
mnohých Bratří v dobách Temna. Tento
spartánský život dal mi reservoir síly a zdraví do
života a nasadil mi hluboko do srdce lásku k
přírodě. V rychtě (v Maršovicích bydlel) vládl
duch upřímného češství, hrdého vlastenectví a
lásky ke slovanským národům.“

V období 2. světové války několikrát pobýval u
řídícího učitele u nás v obci. Zde se léčil,
schovával před gestapem, překládal Tolstého
Annu Kareninu a psal básně. Procházel místní
lesy, soukromně besedoval s některými občany,
spolu s řídícím učitelem poslouchali zahraniční
vysílání z Londýna a Moskvy a informace
předávali občanům zapojeným do odboje, starali
o francouzské zajatce, kteří utekli z německého
zajetí. S bolestí sledovali a prožívali zatýkání
místních občanů gestapem, hrůzné příjezdy
kolon německých vojsk do obce, trýznění
místních obyvatel gestapem, vypálení a
prostrhání rodinných domků německými vojsky,
pročesávání houštin na okraji lesů německými
vlčáky a pálení pancéřových pěstí do lesů,
obsazení obce německými vojsky a prohledávání
všech domků dne 1. května 1945 s nebezpečím
jejich vypálení a odvezení obyvatel do
koncentračních táborů.

Naopak projevíli velikou radost z osvobození
obce partyzány dne 5. května 1945 a ze
slavnostního vyvěšení československé vlajky po
šesti letech. Petr Kříčka do školní kroniky
napsal:

„Vidina královských Hradčan symbolu naší
svobody a státní samostatnosti, vznášela se i před
očima vlastenců cikhajských, kteří s nadšením
účastnili se povstání národního ve slavném
květnu 1945. ruku v ruce s partyzány, jimiž
hemžily se lesy na Žakovici“ V těch dnech
spěchal jsem i já pěšky do bojující Prahy: z
Německého přes Svatku, Herálec, Vortovou,
Košínov, Krucenburg až k Chotěboři, kde se
mne ujala Rudá armáda a přivezla mne do Prahy
ve čtvrtek dne 10. V. 1945 k 9. hod. večerní.“
Dne 2. ledna 1946 pak dopsal do kroniky:
„V cikhajské škole schovával jsem se v předjaří
a na jaře r. 1941 (únor až duben) před gestapem
pohostinných a statečných manželů Bartošových.
Na mou otázku, jsou-li si vědomi v jaké
nebezpečí se vydávají, poskytující mi útulek,
odpověděli: „Ano, víme, ale nebojíme se.

I v pozdějších letech válečných pobýval jsem
několikrát ve škole v Cikháji. Zde jsem se léčil
ze své srdeční choroby, zde jsem přeložil zna
známou část Tolstého „Anny Kareniny“. Ke
škole cikhajské vztahují se moje básně
„Florinka“ a „Lesy šumí“, které vyjdou v mé
nové sbírce válečné lyriky „Běsové.“
Mám rád lesy na Žlabině, na Žakovici, na
Tisůvce procházel jsem je křížem krážem. Rád
jsem poslouchával jejich šumění v letech, kdy
hlasy ptáků, zvěře, vod a stromů bývaly člověku
milejší než hlasy lidí... Mám rád pohled z
Tisůvky na zelené moře na hranicích Čech a
Moravy..Z mladičů, jimiž já jsem chodíval, bude
kdysi vysoký les, z větví, jejichž dřeváčky vídal

jsem v řádu na síni před třídou, budou dospělí mužové s ženy – naši Horáci. Přejí jim vše dobré v životě. Kéž jsou vždy pevným a věrným poutem královských Čech a milé Moravěny. A generacím příštím, které si budou pěstovati své rozumky a svá srdíčka ve škole cikhajské, přeju, aby na ni mohly vždy vzpomínati tak rády, jak na ni vzpomínám já.“

Ve stati „O Horácku a Horácích“, která vyšla v Lidových novinách 8. 10. 1946 vyznává lásku k horám Českomoravské vysočiny, volá po jednotě národa. Mj. píše:

„To nejsou hory, které tarasí, rozhraničují, oddělují a rozdělují, to jsou hory, které spojují a sjednocují. Tak jako páteř se svými obratli a žebry na ně připojenými pojí a poutá navzájem obě poloviny těla, tak i široký hřbet Českomoravské vysočiny rulovými svorníky svých rozsoch a vidlic váže a spojuje dvě části jedné, nedělitelné vlasti jednoho a téhož národa. Na západě královské Čechy, živel mužný, hrdinný, aktivní, nositele a tvůrce národních dějin, a na východě Moravu, zemi a duši ženskou, pasivnější, citovější a něžnější, milující sestru, drahou milenkou, ženu věrnou a oddanou. Poutá je k sobě pevně, nerozlučně, navždy – v štěstí i neštěstí, v práci i oddechu, v utrpení i slávě Posvátná místa jsou, kamkoliv kráčíš...“

Lesy šumí

Petr Kříčka (úryvek)

„V pasekách slunných divoženek stíny,
v hromadách listů skřítků suchý smích,
zelenozlaté habrů baldachýny,
honosný purpur buků královských,
zlatohlav břízek s běloninkou korou,
kosmatých smrků vážný, chmurný tým –
ó lesy, lesy pod Žakovou horou,
jste překrásné v tom hávu podzimním,
jste překrásné, když perlí se a hraje
mdlé slunko října v mechů zeleni,
i v nocích měsíčných, když kaprad' zraje
a v houštinách řvou láskou jeleni,
jste překrásné, když stříbrná a tichá
v mrazivém ránu pára stoupá z hor,
i Boreas když běduje a vzdychá
a chvojím dlouhý vede rozhovor,
i v jasu poledne i v temnu nočním,
jímž bludička se míhá zděšeně,
jste divukrásné v každém rouchu ročním
a nad vše v říze zlaté jeseně.
Ó zimo, zimo, plná hrůz i něhy,

tvá je teď sláva, království i moc,
buď milosrdna k počavším už lánům,
i k osevu, jenž v jejich lůnu spí –
na srdci lesů chlapcům – partyzánům
dej oddech, klid a teplé bezpečí!“

V letošním roce uplyne 126 let od jeho narození a 61 let od jeho úmrtí. Z jeho prací znám Šípkový keř, Bílý štít, Svět zvířat, Hoch s lukem, Výbor z básní, Chléb a sůl, O Horácku a Horácích, Světlý oblak, Běsové jako dobovou lyriku, komentující mnichovské události, okupaci, partyzánský odboj v Cikháji i vzdání díky Sovětskému svazu za osvobození a Píseň meče. Petr Kříčka byl členem České akademie věd a umění, členem Svazu čs. spisovatelů, Svazu čs.-sovětského přátelství, Přípravného výboru kulturního svazu, redaktorem Družstevní práce. Ovládal jazyk ruský, polský, německý, francouzský, anglický, italský.

Poznání Anny Kříčkové

Před 31 lety vydalo Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě k 95. výročí narození a k 30. výročí úmrtí básníka a spisovatele Petra Kříčky malou publikaci Anny Kříčkové „Malá vzpomínka na dobrého člověka“. Vydání nebylo jednoduché. Nakonec ONV vydání povolil pod čj. 39/150/79. Velkou práci odvedla vedoucí odboru kultury Jarmila Křížová a Jiří Grepl a sama paní Anna Kříčková. Několikrát mě navštívila, pobesedovala. Přinesla mně malou skládačku o rodině Kříčkových a také sloku básně vztahující se k Moravě a to z doby kdy bylo Petru Kříčkovi 12 let.

„Moravo, Moravo, já Tebe miluji,/ Ty vyhlížíš,/ jako když dvě zlaté rybky plují./ Já Tebe, Moravo, neopustím,/ já za Tebe svou krev hned vypustím.“

Vyprávění o životě básníka, o vzniku „Babinčina maršovského valčíku, bylo příjemné. Společně jsme navštívili místa v obci kde pobýval Petr Kříčka. Se zájmem si četla školní kroniku. Text Petra Kříčky ve školní kronice převzala a nechala otisknout v publikaci. V roce 1979 a v roce 1980 mně napsala několik děkovaných dopisů a zvala do Prahy, do Vršovic.

Dojemný úvod k publikaci napsal Josef Pavlík, učitel z Bystřice nad Pernštýnem. K Petru Kříčkovi uvádí mj. :

„Nenarodil se na Vysočině. A přesto jeho vztah k našemu kraji je více než důvěrný. Okouzlen krajem šípků a jeřabin kolem Maršovic a Nového Města na Moravě, vysokou modrou oblohou s houpajícími se bílými obláčky, vrací se nejedním veršem čistým jako stříbrné studánky u nás na Vysočině, křehkým jako dětský sen, něžnějším než tajuplná červencová hvězdná noc, průzračným jako rosné body třpytící se na lukách před Maršovskou rychtou. Ve sbírkách Šípkový keř a Bílý štít vrací se veršem plným pokory a chlapeckého vyznání zpěvnou notou plnou citového vzplanutí a milostného obdivu do krajiny dětství. Takoví je jeho velká láska k Vysočině. Ale je tu ještě další. Obdiv ruské prózy a poezie, jejímž byl Petr Křička věrným a mistrným překladatelem. S jemným citem překládal díla bratrských ruských autorů, aby dal zaznít kráse slova a hloubce myšlenky...reaguje na bolestný tón utrpení našich národů po mnichovské kapitulaci a za okupace vyzpíval v třiceti básních sbírky Běsové, stejně jako hrdinný odpor proti německým vetřelcům ve sbírce Píseň meče....Krajina jeho dětství je i naší krajinou. A právě proto máme jeho dílo rádi. Ale i proto, že v něm zaznívá hluboký podtext víry v člověka, mír a sociální pokrok.“

Vracejme se k vlastencům, nezapomínejme

Zdá se, že „celý svět je na rub zvrácen“. Zapomíná se na vlastence, velikány kultury a práce, na vlastní historii.

Národní hrdost, vlastenectví, morálka, slušnost, poctivost, charakter a pravdomluvnost jakoby se z našeho života vytrácely. Některé události se zkrslují. Na jednom setkání občanů jsem musel prohlásit, že vysoce si cením a uznávám úlohu západních spojenců ve 2. světové válce, a účast na osvobození naší vlasti, ale nemohu tvrdit, že nás osvobodily jako celek Američané. Přece vím, že i do naší obce vstoupil ruský voják dne 10. května 1945 a ne voják jiné armády.

Rumunská vojska přišla až 12. května 1945. Přece vím, že Praha byla osvobozena 9. května Rudou armádou a ne 8. května 1945 americkou armádou a vůbec vím, že válka u nás na Vysočině skončila až 17. května 1945. Jak mohl český národ, od Plzně na východ, jásat 8. května když v tento den se na mnoha místech sváděly těžké boje s fašistickými vojsky a umírali

spoluobčané. Pro mě je to nepochopitelné.

Nepochopitelné je zapomínání na vlastence básníka Jaroslava Křičku. Při loňských jeho kulatých výročích, zrození a úmrtí, si nikdo z oficiálních činitelů okresu na básníka nevzpomněl, tím více ne na jeho odkaz. Nezaslechl jsem nic ani z centrálních mediálních prostředků. Zřejmě je to složité. Z vlastních zkušeností vím, že nebylo jednoduché zajistit, aby zůstala i v obci Cikháj zapsána trvale památka na pobyt básníka. Byl zpracován návrh na odlití kovové desky s nápisem, který připomínal jeho účast v odboji. Nikdo nechtěl mít s takovým vyjádřením nic společného.

Až po letech, díky starostce Haně Zoubkové se podařilo pamětní desku odlít a upevnit na bývalou školu, dnes obecní úřad. Stalo se tak při vzpomínce na osvobození obce 5. května 2005 z významným projevem předsedy okresního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu pplk v.v. ing. Pavla Koutenského.

Názory Dr. Radoslava Kinského

Majitel místních lesů Dr. Radslav Kinský ze Žďárského zámku mně dne 24. února 2005 napsal:

„Vážený a milý příteli, srdečně děkuji za dopis a text Petra Křičky. Jak víme, pražské národní povstání nebylo v určitém období ve zvláštní oblibě a chudák Smrkovský na to i doplatil. Národní rada byla pokládána za jakousi přebytečnou instituci a proto se nedivím, že Vaše zmínka zůstala bez povšimnutí. Jistě budeme mít příležitost připomenout tyto historické události při některých nastávajících vzpomínkových oslavách, třeba v Cikháji. Přeji Vám pevné zdraví a spokojenost s upřímným pozdravem Radoslav Kinský.

Dr. Kinský dobře znal historickou pravdu. V jednom dalším dopise napsal mně mj. :

„...veškerou odbojovou činnost Žďárská znám velmi podrobně a také mne mrzela skutečnost, že některé pomníky, včetně obce Cikháje, byly po léta v neošetřeném prostředí. K Vaší informaci přikládám patrně poslední dopis Heydricha Bormanovi, který je jistě i pro náš kraj zajímavým dokladem....celá naše rodina během okupace a po uvalení nacistické vnucené správy měla zákaz vstupu do Žďáru a zákaz styku se zaměstnanci. Sám jsem byl však o prázdninách na kole ve Vojnově Městci a posloužil tak jako odbojová spojka. Můj otec Zdenko Radoslav

Kinský byl členem Revolučního národního výboru v Chlumci n.C. Proto také dbám o to, aby pomník nedaleko Stříbrné studánky byl zachován tak, jak byl postaven a se symboly tehdejší doby...

Objevují se i dnes různé pokusy o zpochybnění Benešových dekretů a přechází se mlčením první příklad vyhnání českých obyvatel z odtržených pohraničních oblastí, zvaných Sudety, což bylo jistě neblahým příkladem později posíleným krutým a nelidským chováním vůči našim židovským spoluobčanům. Přejeme si, aby se podobné situace neopakovaly a vytvářely se podmínky pro harmonickou ekonomickou spolupráci se sousedními státy, uznávajícími naši suverenitu a právní řád.

Extrémistické nároky a jednostranné výtky nejsou jistě na místě..“

Dr. Radoslav Kinský, dokud byl zdrav se zúčastňoval pravidelně každoročně všech vzpomínkových akcí u památníků partyzánského odboje a u odhalení pamětní desky Petru Kříčkovi v Cikháji.

Vracejme se k našim historickým kořenům

Řídící učitel i spisovatel věděli proč je nutné připomínat nám dějinné události a významné osobnosti dějin. Vyžadoval to rozvoj vlasti, pokrok, rozmanité potřeby a zájmy lidu, jejich uspokojování. Mnohé jevy v současnosti mě vedou k zamyšlení jakoby se měla vracet doba pobělohorská, rakousko-uherská i období velkoněmecké říše. Při takových myšlenkách mě mrazí v zádech. Objevuje se lstivost, chamtivost, licoměrnost, nevraživost, faktory proti nimž byl sváděn boj již v říši Sámově, Velké Moravě, v Českém království i ve vzniklé 1. republice, v poválečném období. Zdá, že jde vždy o jedno a totéž. Oslabit naši republiku, rozložit české zájmy a vztahy mezi lidmi, a dokládat naši nesamostatnost, nekompetentnost, neschopnost řešit problémy své země. Vytvářet jakousi atmosféru nutnosti být pod deštníkem západních sousedů, pod pláštěm jednotné Evropy s mnoha skrytými zájmy feudálů a jiných. Samozřejmě s doprovodem odsuzování idejí husitství a naší reformace vůbec, národního obrození a s hledáním chyb v idejích prvního našeho presidenta Masaryka, který vymýtil poslední zbytky feudalismu a středověku a jehož životním odkazem byla společnost spravedlivá a

svobodná. O drsných útocích na druhého presidenta dr. Edvarda Beneše, k vůli poválečným dekretům a odsunu německých obyvatel, ani nemluvě. A při tom se mluví sporadicky o Mnichovu, o zradě západních spojenců. A za vším jsou ne tanky, ale peníze, peníze, morální balast. Zlí jazykové tvrdí, že prý je to obrana proti rozpínavosti Ruska. Ale podle mého názoru Evropa nebude jednotná pokud její součástí nebude Ruská federace se svým velkým bohatstvím a přírodními skvosty, skvělým lidem, dokud nebude dáno právo státům a národům nastolit si takový politický systém, který je vlastní občanům různých zemí a odpovídá jejich charakteru a národním zvyklostem.

Kdosi už napsal, že jsme zmítáni bouřemi okolního světa a protože jsme malým národem, náš boj o vlastní svébytnost je o to těžší. Odmítáním Ruska, Slovanů, neztrácíme sebevědomí? Nepodlézáme snadno cizím vlivům západního světa?

Nestáváme se, stejně jako před sto lety, jejich propagátory, jejich hlásnou troubou a dokonce vykonavateli jejich vůle? Nestojíme v uctivém a poníženém předklonu před cizí vůlí?

Východisko? Vracejme se k naší historii než bude pozdě, berme si příklady z našich velikánů kultury, techniky, výroby, sportu. Vracejme se k úloze a myšlenkám našich poctivých vesnických učitelů, básníků a spisovatelů, kteří vždy žili s lidem a hlásili se ke slovanství. Připomínejme si období našeho národního obrození a rozvíjejme ho. I dílo Petra Kříčky je dokladem lásky k vlasti, k přírodě, k přátelům, projevem vysoké oddanosti k naší české vlasti, k jejímu rozvoji. Ne patolízalům a převlékačům kabátů, ale pravdomluvnému člověku by měl náležet svět. Ne pokornou tvář sluhy, ale hrdý výraz volných, pravdu mluvících lidí, se kterými musí počítat každý, kdo je kolem nich.

Svatopluk Čech napsal kdysi mladé generaci:

„Vzhůru podroste svěží!

Nás brachů starých nedbej, der se vzhůru!

Co velké, dál se bude k nebi pnouti,

co zdravé, bez úhony vyjde z boje,

co staré jest a shnilé, ať se zhroutl!

Bud' stále tam, kde pokrok, světe mladý!“

Rudolf Hegenbart

fotografie: archiv Rudolf Hegenbart

Krypta Osadné - hromadný hrob Obetí 1. svetovej vojny

Stavba chrámu a krypty

Pravoslávnych veriaci sa roku 1926 rozhodli postaviť si vlastný chrám. Rodina Lenikova podarovala na stavbu chrámu pozemok. Stavebné povolenie im nebolo udelené, lebo Pravoslávna cirkev nebola v Osadnom v tom čase ešte registrovaná. Podarilo sa to až v roku 1929 pod číslom 33.121/IV/1929 na Ministerstve školstva a národnej osvety. Otec Alexander sa dohodol s veriacimi, že je potrebné pochovať padlých ruských vojakov na dôstojnom mieste, nakoľko ich hroby boli roztrúsené po celom chotári. Chceli si tak uctiť ich pamiatku. A tak sa rozhodli vystaviť kryptu, na ktorej bude postavený chrám, kde sa budú veriaci za nich modliť. Kostí sa nachádzali v okolitých lesoch, predovšetkým v Udave, na Skórach a na miestnom vojenskom cintoríne. Na základe toho sa dala napísať žiadosť o umožnenie stavby pamätníka ruským vojakom. Za uvedenou iniciatívou stála organizácia Jednota (Bratstvo), ktorá vznikla začiatkom roku 1928 v Prahe za účelom dôstojného pochovávania pravoslávnych ruských vojakov, ochrany a udržiavania ich hrobov v Československu. Predsedníčkou organizácie bola Nadežda Kramárová, manželka predsedu československej vlády, pôvodom Ruska. Pravdepodobne vďaka jej iniciatíve bol o zámere výstavby chrámu - pamätníka v Osadnom informovaný sám prezident T. G. Masaryk. Jeho osobným pričinením bolo vydané stavebné povolenie a nielen to. Údajne na jeho výstavbu sám finančne prispel. Dôkazom finančnej pomoci z Čiech je i nadpis na pamätnej tabuli pri krypte, ktorá nie je napísaná v slovenčine ale v češtine. Druhá časť textu je v ruštine, čo svedčí o financovaní organizáciou Jednota. Jednote na výstavbu chrámov, kaplniek a úpravu hrobov ruských vojakov v Československu dňa 8. októbra 1928 Ministerstvo vnútra ČSR povolilo realizovať finančnú zbierku. Jej medzilaborecko-telepovský výbor zbierky do konca roku 1928 vyzbieral 15 911 korún, ktoré sa použili na výstavbu chrámu v Telepovciach (Osadnom). A tak sa okolo roku 1929 začala výstavba chrámu, ktorý projektoval významný pravoslávny architekt archimandrita Andrej Kolomacký. V novinách Pravoslavnaja Karpatskaja Rus, ktoré vydával monastier v Ladomírovej sa v roku 1928 píše: „Majú

zvonicu. Založili chrám - pamätník.” Základný kameň teda bol položený okolo roku 1928 a posviacka chrámu bola v roku 1930.

Pokus o pochovanie vojakov na jednom mieste bol však už v roku 1920, kedy sa začalo s ich rozsiahlou exhumáciou na vojenský cintorín v Osadnom. Táto snaha narážala na vážny problém, ako to vyplýva z hlásenia tunajšej žandárskej stanice z roku 1921, pretože: „...rozpočet na exhumáciu vojenských hrobov nemohol byť predložený, nakoľko tunajšie obyvateľstvo túto exhumáciu nechce robiť a Cigáni sa v tomto obvode nenachádzajú...“.

Osadňania sa odmietali podieľať na exhumáciách so zdôvodnením, že: „...mŕtvolý nebudú ešte zhnité, následkom čoho pri otváraní hrobov bude veľký zápach“. Keďže pomoc odmietlo i Zemské vojenské veliteľstvo Podkarpatskej Rusi v Užhorode, tieto práce zabezpečil napokon stavebný podnikateľ Koloman Graubert zo Stariny. Všetky hroby z lesov však na cintorín prenesené neboli.

Nezachovala sa nám štatistika o počte exhumovaných ruských vojakov na vojenský cintorín v Osadnom. Zachovali sa nám však počty ruských vojakov, ktorých ostatky boli uložené do krypty – kostnice pod chrámom. Podľa niektorých faktov boli kosti do krypty uložené až v rokoch 1933 – 1934, kedy chrám už dávno stál, avšak pri architektúre chrámu sa s kryptou počítalo, takže je ťažko povedať, či nejaké kosti boli prenesené už okolo roku 1928, alebo sa len urobila miestnosť pod oltárnou časťou pre neskoršie vykopanie jamy o rozmeroch 1,5 m x 4 m a hĺbke 7 m (údajne až 11m). Podľa záznamov z vojenských archívov bolo v roku 1933 exhumovaných 931 vojakov z

vojenských cintorínov z Osadného, Nižnej a Vyšnej Jablonky a ostatky 94 vojakov exhumovaných v dňoch 13. – 17. novembra 1933 z roztrúsených hrobov z lokality chotára na Skórach (Pod kozím vrchom, Zadné Skóry, Poľana a Kozí Ortáš). Ich ostatky boli v dňoch 3. až 23. októbra 1934 uložené do jamy v krypte. Uloženie 1 025 ruských vojakov pripomína tabuľa v češtine a ruštine umiestnená pri krypte s textom:

„ZDE V PÁNU ODPOČÍVÁ 1025 VOJÍNŮ PADLÝCH VE SVĚTOVÉ VALCE 1914 – 1915.

ZNÁMYCH PODLE JMEN 23. NEZNÁMYCH 1002. ČEST BUDIŽ JEJICH PAMÁTKY“.

Zoznam 23 známych mien ruských vojakov však dodnes nie je známy. Ostatky ďalších 1 467 exhumovaných rakúsko-uhorských vojakov z cintorínov v Osadnom, Nižnej a Vyšnej Jablonky boli uložené do dvoch šácht na súčasnom miestnom cintoríne v blízkosti uniatskeho chrámu. Z nich sa zachoval menným zoznam 63 tu pochovaných vojakov. Aj miestni obyvatelia sa na exhumácii podieľali, čo potvrdil aj nedávno zosnulý Osadňan – Štefan Kimak, ktorý nám osobne rozprával, ako spolu s ďalšími ľuďmi tieto kosti v lesoch zbieral a že skutočne od niektorých kostí odpadávalo telo. „Všetci sa báli, že hneď pozomierajú, lebo sme to robili holými rukami, no ja žijem dodnes“ – povedal. Zomrel ako 92 ročný.

Rekonštrukcia krypty

Ako roky plynuli, na kryptu sa začalo zabúdať, a keďže sa nachádzala pod chrámom a hrob bol zabetónovaný, z miestnosti sa stal sklad.

Za duchovného Mikuláša Petrovku o kryptu začali mať záujem rôzni turisti a ochránárske organizácie. V spolupráci so Spolkom priateľov Východných Karpát sa mu podarilo kryptu verejnosti sprístupniť a otvoriť časť hrobu, takže turisti už mohli nahliadnuť, čo sa v nej nachádza. Podarilo sa mu taktiež získať aj financie, za ktoré boli zakúpené plastové dvere. Krypta však bola zničená vlhkosťou a dokonca hrozilo, že sa zrúti jej strop. V roku 2002 bol do Osadného ustanovený duchovný Peter Soroka a začal písať na rôzne inštitúcie, ktoré sa buď neozvali alebo dali odmietavú odpoveď. Preto napísal na Veľvyslanectvo Ruskej federácie do Bratislavy, z ktorého po krátkom čase dostal odpoveď. V januári 2003 Osadné navštívil prvý tajomník Ruského veľvyslanectva Oleg Semenov, ktorý prisľúbil v priebehu niekoľkých rokov

financovať opravu krypty. V tom istom roku sa v spolupráci s firmou Lenik a dvomi zamestnancami v rámci verejnoprospešných prác začala krypta opravovať. Do konca roka 2003 sa podarilo opraviť prakticky celý interiér krypty (izolácia a oprava podlahy, stien, stropu, zavedenie elektrického vedenia atď.). V roku 2004 sa v práci pokračovalo vybudovaním prístrešku na vhodný vstup do krypty, a taktiež sa vykonalo odvodnenie okolo chrámu.

Pred kryptou bol postavený kríž, ktorý prišiel 5. septembra 2004 posvätiť najvyšší predstaviteľ Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku, blaženejší metropolita Nikolaj. Na posviacke sa zúčastnili aj hostia z Ruského veľvyslanectva. V roku 2005 boli urobené ešte dokončovacie práce a vybudované chodníky ku krypte. Posviacku krypty vykonal preosvätený Ján, biskup michalovský 17. júla 2005 za účasti vzácných hostí a zástupcov kancelárie prezidenta SR, ministerstva kultúry SR, parlamentu SR, armády SR, viacerých veľvyslanectiev a vyše 500 veriacich. Veľkým vyznamenaním bol ďakovný list od ministra zahraničných vecí Ruskej federácie Sergeja Lavrova, ktorý v ňom ďakuje správcovi a veriaci PCO Osadné za starostlivosť a prácu pri rekonštrukcii krypty. Pozdravný list prítomným na slávnosti poslal aj Prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý sa síce slávnosti osobne nezúčastnil, ale neskôr sa s miestnym duchovným osobne stretol. Nakoniec venovalo Veľvyslanectvo Ruskej federácie na opravu krypty 1,3 mil. Sk. O 5 rokov neskôr, 24. júna 2010, kryptu v Osadnom navštívil veľvyslanec Ruskej federácie v SR Pavel Kuznecov v doprovide honorárneho konzula Ruskej federácie v SR Ladislava Štefka. Vďaka pomoci poslancov z Európskeho parlamentu sa podarilo na kryptu získať aj 70 000 Sk od Rakúskeho čierneho kríža z Viedne, nakoľko sú tu pochovaní aj vojaci Rakúsko-uhorskej armády.

Vojaci v krypte

Počas Prvej svetovej vojny prebiehali v Osadnom a jeho okolí ťažké boje. Vojaci tu bojovali a padli počas tzv. Brusilovského prielomu v rokoch 1914 – 1915.

Najťažšie boje sa tu odohrali v novembri 1915, kedy generál Lavr Georgijevič Kornilov neuposlúchol rozkaz a na vlastnú päsť zaútočil na Humenné, kde od Rakúsko-Uhorskej Honvensej divízie utrpel veľkú porážku. Cez Osadné unikol 28. novembra 1914 so svojou 48.

divíziou 34. zboru 8. ruskej armády do hlavného tábora Rusov v Sanoku. Ďalšie boje sa odohrali začiatkom roka 1915 počas úsilia 8. ruskej armády pokračovať v útokoch na Vranov a Humenné. Mali zadržať nepriateľa s čo najmenším počtom svojich síl medzi Vislou a Svidníkom. Museli sústrediť čo najviac vojsk v priestore Medzilaboriec, Lupkova a Sanoka a odtiaľ začať rozhodujúci boj na Humenné. Frontová línia sa ustálila severne nad obcou na hrebeni Stoby – Skóry. V bojoch o tieto kóty padlo veľké množstvo vojakov. Prevažná časť týchto vojakov je pochovaná práve v Osadnom. Bojovalo sa tu dlhých 5 mesiacov. Napriek tomu tu Rusi kvôli nedostatku munície prehrali. Po ich ústupe na nižnom konci nad hájenkou pri ceste do Nižnej Jablonky, na lokalite zvanej Poľana, bol v rokoch 1915 – 1917 zriadený vojenský cintorín. Pochovaní tam boli predovšetkým rakúsko-uhorskí vojaci, ktorých počet sa odhadoval na 3000 a neskôr zreálnil na 544 pochovaných vojakov. Tu boli v roku 1920 prenesené aj spomínané ostatky ruských vojakov. V roku 1933 však po prenesení kostí do krypty cintorín zanikol. V súčasnosti je v obci pochovaných 2498 vojakov (v krypte a na miestnom cintoríne). K zaujímavostiam patrí i skutočnosť, že v Osadnom zo dňa 12. na 13. februára 1915 prenocoval, ako vojak Pražského zboru, známy český, po nemecký píšuci, „zúrivý reportér“ Egon Ervin Kisch.

Viac ako 90. rokov od bojov v okolí Osadného Krypta ruských vojakov v Osadnom bola v poslednom čase spomínaná veľmi často v rôznych médiách.

Hovorí sa o nej hlavne v súvislosti s jej rekonštrukciou. Historické fakty spojené s týmito vojakmi však každý určite nepozná.

Ruské velenie po víťazstve v Haliči koncom leta muselo určiť najbližšiu strategickú úlohu.

Rakúsko-uhorské a Nemecké vojská preto Rusi tlačili na Karpaty, kde dorazili v septembri 1914. Ďalej sa neodvážili, lebo nemali dost munície ani ostatných zásob a preto sa tie najkrutejšie boje odohrávali v neľútostných zasnežených horách. Hlavnú úlohu v týchto bojoch zohrávala 8. armáda pod velením A.A.Brusilova. Aj preto tieto boje vošli do histórie ako Brusilovský prielom. A.Brusilov však varoval pred príliš hlbokým vpádom na Slovensko, na ktorý nebolo odst' síl. Neobišlo sa to však bez nepríjemností. V novembri 1914 veliteľ 49. divízie 24. zboru generál Kornilov, posadnutý „vyznamenať sa

svojou prechkou povahou“, neuposlúchol rozkaz a prenikol so svojou divíziou k Humennému a Snine. V tomto priestore sa už nachádzala 2. kozácka kombinovaná divízia, ktorej úlohou bolo, ponechajúc delostrelectvo, urobiť nájazd, vyvolať paniku a rýchlo sa vrátiť späť. L. Kornilov sa svojvoľne podujal na rovnakú úlohu a draho zato zaplatil. Rakúsko-uhorská Honvédska divízia, ktorá postupovala od Užhorodu k Turke, sa obrátila na Stakčín a prenikla do tyla 49. divízie. Cesty ústupu boli odrezané. Kornilov musel nechať batériu horských kanónov, časť trénu, niekoľko stovák zajatcov a so zvyškom svojej divízie (podľa niektorých prameňov len 29. novembra Rusi stratili 1500 vojakov, ktorí padli do zajatia) sa 2. decembra vrátiť horskými chodníkmi (aj cez Osadné) do hlavného stanu v Poľsku. Práve v týchto bojoch zahynuli prví vojaci pochovaní v Osadnom. V priestore Medzilaboriec bojoval generál Orlov s 8. zborom. Aj tento front siahla k Osadnému. Boje tu boli ukrutné. Armáda nemali nijakú výstroj. Letná sa dotrhala, čižiem nebolo a vojsko stálo po kolená v snehu za silných mrazov. Navyše s muníciou to bolo také ťažké, že sa bojovalo na bodáky, o čom svedčia aj prebodnuté lebky v kryte. Ako hovorí starí ľudia: „z lesov bolo počuť strašné stonanie smrti. Po stromoch viseli mŕtvi vojaci.“

V roku 1915 zahynuli vojaci pochovaní v našej krypte počas snahy 8. armády v útokoch na Vranov a Humenné. Mali zadržať nepriateľa čo s najmenším počtom svojich síl medzi Vislou a Svidníkom. Museli sústrediť čo najviac vojsk v priestore Medzilaboriec, Lupkova, Sanoka a odtiaľ začať rozhodujúci boj na Humenné. Ruské vojsko však v apríli 1915 nemalo dost síl a po posilnení Rakúsko-uhorskej armády bolo vytlačené z Karpát.

Tak, ako tu vojaci zomierali, tak boli aj pochovávaní.

Vojenské cintoríny boli skoro v každej dedine. Na počiatku v roku 1926 ich tu bolo 1025. Avšak potom v roku 1933 a 1934 tu boli prinesené ďalšie kosti zo zrušených cintorínov v Nižnej Jablonke, Vyšnej Jablonke a Veľkej Poľane. Preto je ich tu dnes okolo 1600. Z toho je 64 známych (Rakúšania, Maďari, Nemci, Slováci, Česi, Srbi) a ostatní sú neznámi (Rusi). Takúto dlhú historickú púť mali mladí chlapci z ďalekého zahraničia, ktorí odišli od svojich rodín a už nikdy sa domov nevrátili. Nezáleží na tom, či to boli Rusi alebo nejakej inej národnosti. V

každém případě to boli hrdinovia, ktorí položili životy za svojich blízkých.

Nech ich dá Hospodin „blaženýj pokoj i vičnuju pamjat“.

Odkaz na stránky krypty:

<http://www.pcoosadne.orthodox.sk/>

ThDr.Peter Soroka, protojerej Osadné

O seminář na serveru www.vlast.cz

Zajímavých událostí se během roku děje plno, ale často se o nich dozvíme až po jejich skončení.

My jsme dostali pozvánku na 4. seminář k problematice mapování pietních míst, který pořádal Spolek pro vojenská pietní místa, jenž funguje pod hlavičkou Československé obce legionářské (ČsOL).

Seminář se odehrál 20. listopadu v příjemném prostředí místností ČsOL v holetu Legie v Praze. Nechyběl český i legionářský prapor, obrazy Tomáše Garrigue Masaryka, M. R. Štefánika i Edvarda Beneše, spousta zajímavé literatury, a dokonce i model legionářského vlaku. Seminář zdaleka přesáhl svůj záměr, a tedy zabývat se mapováním pietních míst. V bloku přednášek se kromě prezentace činnosti spolku udělovala cena za nejlepší „hledáče“ pietních míst, prezentovaly se nově vydané publikace. Poté následovaly přednášky o legiích a literatuře, probíral se vztah lidí k českým vojákům rakousko-uherské armády a ke slovu jsme se s krátkou prezentací dostali i my.

Byla to velice zajímavá a obohacující akce. Poznali jsme spoustu pracovitých lidí, kteří odvedli velký kus práce. Děkujeme moc Spolku pro vojenská pietní místa za pozvání a doufáme, že se ukážeme i příští rok. Semináře nejsou uzavřené, jsou veřejné, pouze se stačí oznámit svou účast. Pokud bude nadcházet podobná událost, rádi Vás o ní budeme informovat.

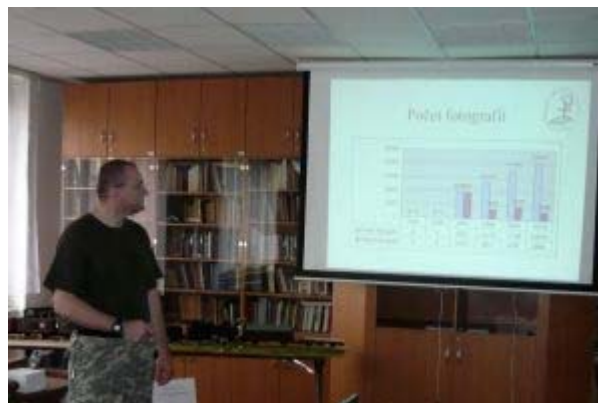
O seminář na serveru ČsOL

V prostorách hotelu Legie uspořádal v sobotu 20. listopadu 2010 Spolek pro vojenská pietní místa spolu s Jednotou ČsOL Český Brod již 5. výroční setkání a také 4. ročník semináře k problematice mapování vojenských pietních míst.

Po přivítání přítomných předsedou Jednoty ČsOL Český Brod Josefem Přerovským nejprve místopředseda spolku Martin Brynych zhodnotil postup mapování vojenských pietních míst (VPM) za poslední rok s tím, že k tomuto dni jich bylo zmapováno a na stránky projektu vloženo celkem 18 238.

Dále připomněl oficiální zpravodaj spolku – čtvrtletník Monument, jehož obsah stále narůstá (<http://www.vets.estranky.cz/clanky/download/texty-ke-stazeni.htm>) a měl by se rozšiřovat i nadále. Díky finančnímu příspěví ČsOL mohl spolek letos knižně vydat další dvě publikace Knihovny Spolku pro VPM, a to svazky č. 006 – okr. Jeseník a č. 103 – Beroun. Obě publikace, jakož i jejich předchůdkyně, č. 001 – Praha 7 a č. 100 – Český Brod, lze objednat na adrese spolku anebo je stáhnout v elektronické podobě z adresy http://www.vets.estranky.cz/clanky/download/knihovna-spolku-pro-vojenska-pietni-mista_o_s_.html.

M. Brynych také ocenil vítěze 1. ročníku spolkové soutěže Liga přispěvatelů, kdy největší počet VPM za uplynulý rok – celkem 1082 – připravil ke vložení člen spolku Dan Vrba ml. Soutěž nyní pokračuje svým 2. ročníkem (<http://www.vets.estranky.cz/clanky/soutez.html>)

Poté Jiří Porteš, který vkládá VPM do databáze spolku, formou prezentace názorně ukázal, jak správně připravovat data ke vkládání a upozornil na nejčastější chyby při jejich přípravě.

Místopředseda spolku Vladimír Štrupl ve svém příspěvku zmínil akce, jichž se členové spolku za minulý rok zúčastnili. Mezi ty nejzajímavější bezpochyby patřila pietní a poznávací cesta do Belgie a Francie organizovaná ČsOL v létě letošního roku anebo návštěva koncentračního tábora v Mauthausenu spojená s uctěním památky tam popravených vlastenců.

Členové spolku nechyběli ani při odhalení sochy T. G. Masaryka v Lánech či při oslavách osvobození v obci Tvarožná na Moravě. Pozornost návštěvníků divadla U hasičů zaslouženě budí rovněž malá výstava o činnosti spolku, kterou připravil V. Štrupl s manželkou Dianou. Podařilo se také zjistit, na kterém domě bývala pamětní deska nalezená roku 2008 ve výkupně sběrných surovin. Bohužel, její navrácení na původní místo není možné. Majitelé domu si to nepřejí z poměrně kuriózního důvodu – aby jim "nikdo nečuměl na dům". Pro desku se proto hledá náhradní umístění.

Na základě dobových fotografií V. Štrupl rovněž úspěšně identifikoval dva dosud neznámé vojenské hroby na hřbitově ve Stodůlkách, v nichž jsou pohřbena těla čtyř vlasovců padlých při osvobozování Prahy.

Jan Kincl představil jeden z projektů ČsOL – Geocaching ČsOL (<http://obeclegionarska.cz/projekty.php?mid=10&pid=118>), který byl zahájen 20. 3. 2010. Jeho cílem je moderní formou, účastí ve hře geocaching, přiblížit tradice ČsOL a její hodnoty především mladé generaci. Děje se tak dvěma formami: zřizováním nových schránek (keší) v blízkosti VPM, která se tak zároveň ocitají pod neformální kontrolu veřejnosti, a vydáváním a "vysíláním na cestu" putovních mincí, tzv. geocoinů.

Historik Ferdinand Vrábel se věnoval hodnocení knihy Jana Michla Legionáři v Československu, kterou považuje v mnoha ohledech za přespříliš kritickou jak ve vztahu k legionářům, tak ke státním a vojenským představitelům v době 1. republiky.

Z hostů vystoupil zástupce Sokola Vladimír Prchlík, který zdůraznil společnou tradici Sokola a ČsOL – vždyť téměř každý legionář byl zároveň i sokolem. Společným cílem těchto organizací je proto, kromě jiného, obnova památníku hrdinům bitvy u Zborova na pražském Spořilově zničeného fašisty v červnu 1940. Základní kámen obnovovaného památníku zástupci obou organizací položili v červnu letošního roku.

Arthur Rahberger, který se věnuje historii 1. sv. války, představil svoji studii "1. světová válka na sočské frontě 1915–1918" s tím, že za naši vlast nebojovali a neumírali jen legionáři, ale také vojáci původem z českých zemích na rakousko-uherské straně fronty.

Za nejmladší generaci vystoupil Petr Štěpán a představil internetové stránky <http://www.vlast.cz/>, které provozuje se svými kolegy. Jejich hlavní ideou je být "vlasteneckými stránkami pro 21. století".

Text a foto: Jitka Lenková

Nahodilá armáda – obdivuhodný příběh československých legií

V nedelu 21. novembra 2010 usporiadal Vzdelávateľský odbor Českej obce sokolskej v Prahe prednášku na tému „Československé légie“, ktorú predniesol docent PhDr. Jan Galandauer, DrSc., popredný znalec dejín legií a prvej Československej republiky, autor viacerých vedeckých štúdií a kníh, okrem iného aj publikácie: „Dny, ktoré tvořily české dějiny. 2. 7. 1917. 'Bitva u Zborova'. Česká legenda.“ Súčasťou prednášky bolo premietnutie českej verzie filmu amerických amatérskych dokumentaristov „Nahodilá armáda“ a nasledujúca diskusia. Toto dielo netradičným spôsobom približuje jednu z najvýznamnejších kapitol moderných českých a slovenských dejín – príbeh československých legií v Rusku, činnosť Tomáša Garrigue Masaryka, Edvarda Beneša a Milana Rastislava Štefánika pri organizácii legií a vytváraní diplomatických predpokladov pre vytvorenie a uznanie nezávislého československého štátu. Aj keď ide o dielo amatérskych tvorcov, ktorí sa samozrejme nevyhli drobným nepresnostiam a

omylom, tento film v obdivuhodnej zhutnenej skratke zachytáva dejiny légii a ich pôsobenie v Rusku (veľmi výstižne sú spracované napríklad bitka pri Zborove a jej význam, bitka pri Bachmači a potom celá sibírska anabáza – tento ojedinelý výkon našich chlapcov, ktorý ešte aj dnes vojenský znalci vysoko hodnotia). Tak isto je dobre ukázaný pre našu súčasnosť význam tohto obdobia našich dejín, kedy sa kladli základy pre našu novodobú štátnosť a teda aj súvislosť s dneškom.

Akcia sa stretla s mimoriadnym záujmom prítomných činovníkov, cvičiteľov, vzdelávateľov a sympatizantov, ktorí živo diskutovali o významných legionároch – členoch TJ Sokol. Mnohí z prítomných pripomenuli aj svojich predkov v radoch legionárov. Sokoli, ako je známe, patrili k najvýznamnejším predstaviteľom a k elite légii. A práve legionári a aj sokoli tvorili dva najvýznamnejšie piliere boja Čechov a Slovákov za slobodu v rokoch 1914 – 1920 a patrili potom aj k oporám Československej republiky a významne sa podieľali aj na druhom odboji v rokoch 1938 – 1945.

V rámci diskusie oboznámil člen ČsOL, Jednota Český Brod a člen Spolku pro mapování vojenských pietních míst o. s. Fedo Vrábek prítomných s aktivitami Jednoty Č. Brod a Spolku, predstavil im stránky www.vets.cz a aj dve najnovšie publikácie vydané Spolkom v spolupráci s ČsOL (okres Jeseník a mesto Beroun). O túto činnosť prejavili prítomní veľký záujem a vyzdvihli význam pripomínania našich vlastencov, ktorí položili svoje životy v bojoch za slobodu. V tomto zápase mali významný podiel aj členovia TJ Sokol, ktorá dnes nadväzuje na svoje bohaté už 150-ročné tradície.

- - - - -
Fedo Vrábek, člen ČsOL Jednota Český Brod a

člen Spolku pro mapování vojenských pietních míst o. s.

Sborník z historické konference představen veřejnosti

Na podzim roku 2009 se ve slánském Městském centru Grand konala historická konference Armáda, Slaný a Slánsko ve 20. století. Téma armády a Slánska totiž nebylo vybráno náhodou. V našem regionu se narodila či žila řada mužů, jejichž osudy byly s brannou mocí spojeny. Například pilot Karl Hesse, ale i Rudolf Polanecký, narozený v Blahoticích u Slaného, kterému je věnován jeden ze samostatných příspěvků.

Další příspěvky popisují osudy brigádního generála Rudolfa Bulandra, rodáka z Kobylník a generála zdravotnictva MUDr. Antonína Kůrky, narozeného v Libovici a zemřelého ve Slaném. Druhým generálem zdravotní služby z našeho regionu je MUDr. Josef Smělý, narozený na Velké Bučině, kde žil i na sklonku svého života, jehož hrob se nachází ve Velvarech.

Z regionu pochází i podplukovník generálního štábu (plukovník generálního štábu in memoriam) Stanislav Suledr, narozený v Kamenném Mostě, plukovník (brigádní generál in memoriam) Josef Berounský, rodák ze Slaného, či major tankového vojska (generálmajor in memoriam) René Černý, narozený ve Kvíčku. Dalšími jsou letci - slánský rodák, četař z 311. perutě RAF Felix A. Heller, poručík z 311. perutě a neuměřický rodák Stanislav Zeinert, či štábní rotmistr a Flying Officer RAF Alois Mžourek z Hospozína.

Dovolte mi však malou odbočku, kterou - na příkladu dvou důstojníků narozených ve Slaném - poněkud zrelativizují význam svých předchozích slov o rodácích, neboť někteří v našem regionu pobýli opravdu jen krátkou dobu.

Josef Berounský se sice narodil v srpnu 1895 ve Slaném, ale strávil mládí v carském Rusku, kde se jeho rodina usadila. Tam také od roku 1906 studoval na gymnáziu, roku 1914 odmaturoval, vychodil čtyři semestry na Charkovské univerzitě a v srpnu 1916 vstoupil do československých legií.

Renát Černý (jméno na René si změnil až v březnu 1938) se narodil v červenci 1914 ve Kvíčku u Slaného v rodině českého železničáře, ale obecnou školu již navštěvoval v letech 1921–1925 ve Zbečně u Křivokláta a v letech 1925–1926 pak v Ploskovicích u Litoměřic. Státní reálné gymnázium začal studovat v Liberci, ale po dalším stěhování rodiny studium dokončil až v Jičíně, kde v červnu 1934 maturoval. Po celý svůj život byl slánský rodák Černý domovsky příslušný do Terezína.

Mezi těmi, jejichž pouta s naším regionem jsou o poznání pevnější, je rotmistr Karel Svoboda, narozený 18. října 1912 ve Slaném. Zde vychodil 5 tříd obecné školy, 4 třídy měšťanky a dále absolvoval dvouletou obchodní školu. Ve Velké Británii byl v září 1941 přijat do výcviku pro zvláštní úkoly ve vlasti, zařazen do výsadkové skupiny Antropoid, ale pro zranění z této skupiny vyřazen. Následně byl 18. května 1943 zařazen ve funkci radiotelegrafisty do operační skupiny WOLFRAM, vysazené v noci ze 13. na 14. září 1944 v prostoru obce Nytrová v Beskydech.

S naším městem je spojen i plukovník generálního štábu Václav Podhora, narozený 3. června 1895 v Brandýsku, který navštěvoval 1906 – 1913 vyšší reálné gymnázium ve Slaném, kde maturoval a dokončil zde rovněž českou obchodní akademii.

Poslední významnou osobností je divizní generál Bedřich Neumann, narozený 3. dubna 1891 v Třebichovicích, který v letech 1902 – 1910 absolvoval vyšší gymnázium ve Slaném. Důstojník od roku 1917, velitel jedné z divizí prvorepublikové armády, za protektorátu zástupce velitele vojenské odbojové organizace Obrana národa. V zahraniční armádě zastával řadu významných funkcí, včetně náčelníka štábu Čs. vojenské správy ve Francii (1940), náčelníka Štábu pro vybudování čs. branné moci v Londýně (1943 - 1944) a náčelníka štábu Hlavního velitelství v Londýně (1944 - 1945). Když se v dubnu 1945 chopila v Košicích moci nová československá vláda, jedním z jejích prvních aktů byl návrh, aby generálové Bedřich Neumann, Sergej Ingr a František Moravec byli zproštěni funkcí, který prezident Beneš schválil. Po únoru 1948 byl generál Neumann penzionován a v létě 1948 odešel za hranice - do Velké Británie. Zemřel 16. července 1964 v Londýně.

V poválečném vývoji je možné zmínit plukovníka dělostřelectva Richarda Zdráhalu

(jeho životní a válečné osudy vyšly knižně roku 1990 pod názvem Válčil jsem v poušti, autorem byl František Fajtl), který byl v říjnu 1950 velitelem 5. mechanizované divize ve Slaném, či spisovatele Otu Pavla. Z nedávné historie je se Slaným spojen generál Heliodor Píka, protichemický prapor, který se účastnil roku 1991 války v Perském zálivu nebo 4. průzkumný prapor Armády České republiky.

Sborník z konference Armáda, Slaný a Slánsko ve 20. století byl veřejnosti slavnostně představen ve čtvrtek 21. října od 16.00 hodin v Malé galerii slánského muzea za osobní účasti některých autorů.

Během presentace nového sborníku bylo možné zakoupit veškeré publikace z ediční řady „Historie Slánska ve XX. století“. Těmi jsou Sborník z historické konference „Slaný a Slánsko ve 20. století“ (112 stran), sborník příspěvků „Listopad 1989 ve vzpomínkách slánských pamětníků“, obsahující i zajímavý filmový a fotografický materiál na vloženém DVD (176 stran), Sborník „1939 – 1945 ve vzpomínkách slánských pamětníků“ (152 stran).

Ing. Pavel Bartoníček, 1. místopředseda
královského města Slaný

Soubory k danému textu jsou ke stažení na webu
www.vets.cz

Pomník Franze Josefa I.

Umístění: **Vrbice u Bezdržic**, u místní účelové komunikace

Nápis:
není dochován

Poznámka:

Pomník byl zbudován obcí v jubilejním roce 1908 na počest císaře Franze Josefa I.

Foto: Marta Nejedly, 2.6.2009

Dobrý den, znám Vrbici i její okolí, váží mne k ní i osobní vzpomínky. Možná by se v tomto případě mohlo jednat o "...památník Hanse Kudlicha, který se narodil 23.10.1823 v Úvalnu u Krnova ve Slezsku. Během studií se aktivně zapojil do politického dění a brzy se stal poslancem rakouského Říšského sněmu, kde dosáhl vydání zákona o zrušení roboty, z politických důvodů byl však nucen emigrovat. Zemřel 10.11.1917 v USA. Dlouho byl oslavován jako "osvoboditel rolníků" a v nejbližší obci stál jeho památník..." Tyto informace pocházejí z historicko- turistického průvodce č.10- Konstantinovy Lázně, Bezdržice a okolí vydaného r. 2006 panem Zdeňkem Procházkou v Nakladatelství Českého lesa, jehož je majitelem. Mimochodem tento pán je studnicí vědomostí o historii, sklářství, archeologii...nejen v oblasti Českého lesa. Jeho knihy jsou báječným zdrojem informací při putování po místech opuštěných a zapomenutých, nyní znovuobjevovaných, ale bolestných a smutných.

Markéta Němejcová

Klub přátel pplk. Karla Vašátky Československé legie

Vzájemně jsme si vyměnili odkaz s Klubem přátel pplk. Karla Vašátky, který vytváří internetové stránky : www.karelvasatko.cz. Stránky klubu jsou tematicky podobně zaměřeny jako www.vets.cz , věnují se udržování povědomí o čs. legiích. Naleznete zde články o historii československých legií na Rusi, ve Francii, v Itálii i Srbsku , dobové fotografie, výzbroj, výstroj, podrobný seznam legionářské literatury, životopisy legionářů atd. A v neposlední řadě se také snaží přiblížit hrdinný a ne příliš známý odkaz pplk. Karla Vašátky a dalších legionářů.

Pod Pomníkem obětím 1. světové války v Dětrichově nad Bystřicí se válí jeho odlomené, volně ležící části - poškozená orlice. Místo jsem několikrát navštívila a pokaždé je poškození horší. Chtěla bych se zeptat, zda-li se o pomník někdo stará a zda by se tyto části neměly deponovat a uchránit je tak dalšímu poškození.

Hana

Za pomník v této obci (okres Bruntál) odpovídá MU Bruntál. Pomník je evidovaný jako válečný hrob

<http://www.valecnehroby.army.cz/Evidenc?id=331366>

popravdě i úředníci z obcí si musí uvědomit, že nečinnost je občas trestná, můžete se tedy obrátit přímo na MU Bruntál. Odmítnout Vás nemohou, pakliže by se toho o dvážíli je tu Krajský úřad a následně Ministerstvo obrany /jenž vede celkovou evidenci/. Je lépe když se na úřad obrátí občan z místa, než např. náš spolek (neb nemáme bližší údaje), určitě se vyplatí poškození vyfotografovat.

Děkujeme za Váš zájem, je velmi dobře že se najdou lidé kterým není naše minulost lhostejná.

Martin

Děkuji Vám za odpověď. MU v Bruntále jsem kontaktovala, snad situaci začnou řešit.

Srdečně zdravím, Hana

Velmi děkuji za Váš zájem i snahu problematiku řešit, přeji pevné nervy a budeme rádi, když se s námi podělíte o případný výsledek.

Martin

Služba v misi IFOR

IFOR96, Ahoj kluci, jsem rád, že opět vidím stare zname místa, v tomto domečku jsem strvil cca 6 měsíců své mise v r. 97. Jezdil jsem tam s T-815, vzpomínám na jména jako byl můj velitel Skoty a ostatní kluci jako M. Štěrba - bohužel tragicky zahynul, Sylva Talpová a další si už moc nepamatují. Take vzpomínám na našeho psa Britu, spolu s kolegou jsem ho našel jako stěně někde cestou na základnu a tak jel s námi a už u nás zůstal.

Karel Valenta

obec Tanval (JN)

Erster Hinweis auf meinen Urgroßvater - Danke Dieser Grabstein meines Urgroßvaters ist der erste Hinweis, da niemand aus der Familie wusste, dass es ihn überhaupt gibt Wenzel Buhani war sein Name

Buhani Achim

obec Právoň (BN)

Pomník Jan Těšínský

Jan Těšínský právoňský občan a hostinský který bydlel v domě čp. 73 byl můj pradědeček. Každý rok v květnu jezdíme na pietní místo vzdát čest jeho památce.... Všem s mou rodinou děkuji za zmínku, zde na těchto stránkách.

Jan Těšínský, 24 let

Galerie hrdinů Rudolf Polanecký

Rudolf Polanecký, letec český, rakousko-uherský i československý

Podrobná studie, týkající se života R.P. byla přednesena na historické konferenci Armáda, Slaný a Slánsko ve 20. století (2. ročník historické konference Slaný a Slánsko ve 20.

století) 7. listopadu 2009 ve Slaném. Příspěvek Michala Plavce (Rudolf Polanecký, letec český, rakousko-uherský i československý) je součástí sborníku, který vyšel v říjnu 2010. Bližší informace o sborníku na <http://muzeum.slansko.cz/files/prezentace-sborniku-armada-slany-a-slansko-ve-20-stoleti.html>

Pavel Bartoníček

Obec Vinařice (KL)

bohužel až teď jsem se dověděl, jak zemřel můj pradědeček velice děkuji

Houba Jiří-Kláštrec nad Ohří

Obec Hrusice (PH)

Hrob mjr. Hoke

Chtěla bych dnes uctít památku s věkou kyticí květin panu MAJOROVÍ JIŘÍMU HOKE

Bohužel jsem neměla možnost ho poznat.

Podle vyprávění jeho manželky to byl výborný manžel a dobrý táta dětí. Dnes jsem manželkou jeho syna. Měly jsme dvě děti, bohužel náš syn, v roce 2003 zemřel při autonehodě.

Další tragedie, odešlo s ním vše, já se s tím nedokážu smířit.

Miloslava HOKEOVÁ

Seznam příslušníků PS a vojsk MV, kteří zahynuli po dobu služby

Smrt Franty Šenkýře, Frantu jsem znal velmi dobře. V roce 1966 jsme narukovali do Chodové Plané, kde jsme absolvovali "příjímač". Po ukončení jsem odjel na 3 rotu Slatina a Franta na 4 rotu. V osudný podvečer 2.11.1967 jsem měl službu na styku se 4 rotou a slyšel jsem dávky ze samopalů. Po příchodu na rotu nám řekli o tragédii která se stala. Franta byl hodný kluk, tohle si nezasloužil.

dlouhy.j@email.cz

obec Stará Bělá (OM)

Dědečkův mladší bratr, Dnes, 11.12.2010, v adventní čas vzpomínám na rodinu a taky jsem si vzpoměla na dědečkovu bratra Karla Ševčíka,

který neměl jako mladší syn narukovat, ale můj praděd nebyl ve vsi pro své smýšlení příliš oblíben... Můj děda, starší syn, se vrátil, byl spojař a v první linii se nemusel pohybovat. Ale strýc přišel o život sotva dorazil na frontu... Děkuji, že se najde na netu místo, kde můj dotaz na jeho jméno našel odezvu. Taky se musím podívat na Mitrovickou, myslela jsem, že jediné místo, kde se strýčkovo jméno nachází, je kaple kostela ve Staré Bělé. Přeji iniciátorům odkazu hezké svátky a aby je tam nahoře měl někdo rád.

Marie Tyralíková

Seznam příslušníků PS a vojsk MV, kteří zahynuli po dobu služby

poručík Jiří Musil +1959

Při rozcestí U tří jedlí na Danielově cestě mezi Horskou Kvildou a Zhůřím na Šumavě má pomníček poručík Jiří Musil s rokem úmrtí 1959. Nikde nemohu najít co se tam tehdy stalo. Pomůže mi někdo?

jirkaps@seznam.cz

Seznam padlých

Prosím o námět, kde by se nechal sehnat seznam padlých v Rakousko-Uherské armádě. Hledám údaje o dvou svých příbuzných, padli v roce 1914.

Jaroslav Vik

a naše odpověď

Skoro úplně jsou pouze seznamy legionářů (ty jsou i na internetu), R-U vojáci to mají podstatně horší. Určitě nic nezkazíte dotazem ve Vojenském ústředním archivu (<http://www.vuapraha.cz/Pages/>). Jsou tam nadmíru ochotní a zatím se vždy snažili pomoci (a většinou úspěšně, alespoň dle ohlasů). Pak už moc možností není. Jedním z nich je pochopitelně náš web (přepisy jmen na pomnících z dané obce), jendotlivé práce lokálních badatelů. Ty se sice mnohdy týkají "jen" jednoho bojiště nebo "jen" jedné jednotky, ale jejich význam je neocenitelný. Z poslední doby např. skvělá práce A. Rehnergera o Sočské frontě.

Vzkazy z naší „kešky“ GC1DB3Q (VPM001)

Normálně by se tu člověk ani nezastavil... Díky za kešku

mishka-j

Tak tahle byla přímo drive-in . Díky za zajímavé místo.

RadkaC

Odloveno při návratu z návštěvy Benešovska. Pohodová krabka. Díky za ni i pozvání. TNLN.

molisie

Poprvé s rodinkou ve svém rodném městě, starší geo-dcerce jsou již čtyři roky. Po ukázání některých mých "životně" důležitých míst (radnice, myšárna, gympl, kostel - tam jsem byl pokřtěn i biřmován), jsme vyrazili po stopách smuteční kapely k pomníčku a na hřbitov. Jako školáci jsme byli jednou (tuším někdy kolem květnových svátků) nahnáni na toto "procesí" od děla na náměstí. Po nález kešky byl ovšem náš výlet podstatně veselejší. Zdravím Broďáky a doufám, že příští návštěva bude i dříve, než za čtyři/pět let.

quapa

Moje první keška. Jezdím okolo několikrát týdně a pomníčku jsem si nevšiml. Díky

steevcz

Vzkazy z naší „kešky“ GC27KHX (VPM002)

Odloveno spoločne geokamarády pri ceste na burcák :-). Rekli jsme si že malá zastávka a procházka nám neuškodí a tak jsme si udelali peknou procházku. Krabicka je uložena na nádherném místě a doufám že její strážce tam ještě mnoho let vydrží. Díky

Kostroun

Prima prochazka hezky klidnym lesem. No a krabicka fakt povedena...diky

PiskotTeam

Vzkazy z naší „kešky“ GC29QCF (VPM003)

Tak takovy pomniecek bych zde vubec necekal. Díky za ukazku zajimaveho mista.

Panther16

Zajímavý kus historie na zapadlém místě. Verím, že ani některé místní o pomníčku nevedí. Díky za kešku, TNLN.

Berry CZ

Na kole je tato kes dostupna velice snadno, kousek sice obilím, ale potom v pohode vyslapanou pesinkou az k cili. Byl jsem opravdu prekvapen, ze v tom krovi a mlazi je umisten novy pomniecek. Je dobre, ze se na historii nezapomina. Díky

Krutizlab

Diky za tuto kesuli, na lidi, kteri obetovali zivot za nas za vsechny by se nemelo zapominat. Tim vic me tesi, ze vznikl pomniecek na tomto odlehlem miste. Cesta sem nebyla moc prijemna, ale stala zato.

In: placka, Out: mince s palmami

Canman1

No přístup vzhledem k tomu odkud jsme přijeli jsme nezvolili zrovna nejlépe. Divocina, která je z druhé strany je zralá na macetu. Nechápu, proč tedy k pomníku, který je opraven, není aspon pešinka. Naco tam teda pak je? Díky za keš.

vetrnik cr

Keš překvapila, pekne zašitý pomníček a upomínka válečných událostí. Dík

Marhol

Pekná a poučná tematická cache, v tomto místě by asi nikdo pomníček nehledal. Pole a louka byly dost rozbahnené, zvolil jsem přístup od státovky. Místy to byl boj s kroviny, ale podarilo se.

Bagys

Tak památníček jsem tu tedy nečekal. Samotná keška chvíli trápila, pak se ukázala.

Mlog

Počty vojenských pietních míst zařazených v rámci projektu mVPM

Vyhodnocení projektu mapování vojenských pietních míst ke dni 31. prosinci 2010								
Počet účastníků, kteří se zapojili do projektu								
Zapojeno do projektu	Válečných veteránů	Členů ČsOL v Č. Brodě	Členů ČSBS	z toho		jednorázové přispělo	pos-343	celkem přispěvatelů
				Členů sympatizantů spolku pro VPM				
343	34	18	1	28 / 3		52		395
Celkový počet prezentovaných vojenských pietních míst								18932
Návštěvnost stránek za dané období								
	minulá období		říjen	listopad	prosinec			CELKEM
	1255965		14415	15432	13366			1299178
Počet prezentovaných vojenských pietních míst na internetu								
Hlavní město Praha								CELKEM
Praha 1	Praha 2	Praha 3	Praha 4	Praha 5	Praha 6	Praha 7	Praha 8	
186	101	1905	292	333	325	103	548	
Praha 9	Praha 10	Praha 11	Praha 12	Praha 13	Praha 14	Praha 15	Praha 16	
84	385	296	16	0	0	1	0	4613
Praha 17	Praha 18	Praha 19	Praha 20	Praha 21	Praha 22		Praha historie	
0	0	31	0	0	3		4	
Jihočeský								CELKEM
Č.Budějovice	Č.Krumlov	J.Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor		
48	37	71	177	149	125	81		688
Jihomoravský								CELKEM
Blansko	Brno město	Brno venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo		
100	1478	321	211	200	73	108		2491
Karlovarský								CELKEM
Cheb	Karlovy Vary	Sokolov						
39	29	29						97
Královéhradecký								CELKEM
H.Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n/K.	Trutnov				
756	236	331	74	161				1558
Liberecký								CELKEM
Česká Lípa	Jablonec n/N.	Liberec	Semily					
159	182	262	137					740
Moravskoslezský								CELKEM
Bruntál	Frýdek Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava město			
205	34	17	83	255	61			655
Olomoucký								CELKEM
Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk				
133	158	158	105	50				604
Pardubický								CELKEM
Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad Orlicí					
251	604	67	113					1035
Plzeňský								CELKEM
Domažlice	Klatovy	Plzeň jih	Plzeň město	Plzeň sever	Rokycany	Tachov		
110	173	70	63	77	41	36		570
Středočeský								CELKEM
Benešov	Beroun	Kladno	Kolín	K.Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	
112	303	244	374	422	164	239	181	
Praha východ	Praha západ	Příbram	Rakovník					
311	183	104	12					2649
Ústecký								CELKEM
Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem		
182	10	413	88	16	46	35		790
Vysočina								CELKEM
H.Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár n/Sáz.				
142	349	100	309	146				1046
Zlínský								CELKEM
Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín					
184	34	98	73					389
Zahraničí								CELKEM
Albánie	Arménie	Belgie	Bosna	Bulharsko	Černá Hora	Estonsko	Filipíny	
1	2	42	13	15	9	1	1	
Finsko	Francie	Chorvatsko	Itálie	Irak	Izrael	Japonsko	Kosovo	
1	303	12	24	1	2	1	17	
Kuwait	Litva	Lotyšsko	Lucembursko	Maďarsko	Makedonie	Malajsie	Moldávie	
1	1	1	2	3	2	1	3	1007
Nizozemí	Polsko	Rakousko	Rusko	Rumunsko	Řecko	Slovensko	Slovinsko	
1	16	9	12	7	3	267	7	
SRN	Tunisko	Ukrajina	USA	Velká Británie				
16	1	66	2	141				

Projekt mapování vojenských pietních míst podporují :

Chcete své vlastní www stránky jednoduše do 5 minut?

WWW.ESTRANKY.CZ

Ve čtvrtém čtvrtletí 2010 finančně přispěli:

Dan Vrba
Tomáš Sehnalík
Vladimír Štrupl
Jitka Lenková
Aleš Zahradníček
Ferdinand Vrábel

Děkujeme za podporu!

Fotografie na titulní stránce : Mohyla a Slavkovském bojišti, autor : Ing. Petr Tichý

Zpravodaj Monument je **neprodejná** účelová tiskovina, vydávaná za účelem propagace mapování vojenských pietních míst a **Spolku pro vojenská pietní místa, o.s.** Číslo neprošlo jazykovou úpravou.

Adresa pro kontakt : vets@vets.cz , webové stránky projektu www.vets.cz

Redakční rada : Vladimír Štrupl (tiskový mluvčí), Martin Brynych (redaktor, správce dat)

© Spolek pro vojenská pietní místa, o.s.